

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Apare la 10 a fie-cărei luni.

DIRECTOR: Dr. CORN. DIACONOVICH.

Anul I.

Sibiiu, 10 Aprilie 1899.

Nr. 4.

Crisele comerciale și economice.

Societățile ca și indiviții străbat câte odată nisce epoce critice de boală sau de nelinisce, din cari ies cu multă greutate și cari adesea se resimt mult timp. Aceasta stare anormală se numesce crisă.

Crisele sunt de diferite feluri. Cele mai principale poartă numele de *crise industriale*, *crise agricole*, *crise financiare*, *crise monetare*, *crise de burse* (Krach); dar toate speciile de crise enumerate laolaltă se numesc *crise comerciale* sau *economice*.

În general, aceste specii de crise sunt periodice și au loc la epoce determinate. Periodicitatea criselor se explică prin repetarea circumstanțelor ce le dă naștere. Am șis că crisele sunt periodice, ele reapar de regulă din 10 în 10 ani, și, în particular, în acele țări ce se bucură de o stare de civilizațiune mai înaintată. Crisele constituesc un adevărat flagel pentru toate țările, cari fac o mai mare întrebuințare de credit, adecă țările producătoare. Mai în totd'auna, crisele comerciale au loc în urma unor ani de prosperitate, când capitalurile funcționează cu o mai mare activitate ca de obicei, adecă când întreprinderile de tot felul se desvoaltă. Și causa este că lumea întrebuințează creditul, ceea-ce face ca toate ramurile de activitate să progreseze. Dar această stare nu durează mult timp, căci produsele înmulțindu-se, ele caută debușuri

de desfacere. De îndată ce subvine o întâmplare ce contribuie la absorbarea numerarului, creditul se restrânge. Încrederea dispare. Lumea este consternată, deoarece producătorii caută să desfacă produsele lor, pe când consumatorii devin rari. Acestei stări de lucruri triste succedeză alte spectacole îngrijitoare ce contribuie a agrava situația. Falimentele sunt consecințele fatale ale acestei stări anormale și precare.

Crisele sunt nise rele mari pentru societățile ce sunt atinse. Crisele au consecințe triste, adesea profunde, după cum a fost faimoasa crisă ocazionată de resbelul de secesiune dintre sudul și nordul Statelor-Unite, ce dură cinci ani (1860—1865). Consecințele acestei crise americane au fost resimțite în toată Europa. Statele-Unite monopolisând producțiunea bumbacului, făcū ca toate fabricele similare din Franca și Anglia să micșoreze producțiunea și să dea drumul lucrătorilor.

Am đis că crisele comerciale sunt nise adevărate flagele. Ele nu se pot nici înlătura nici combate cu ușurință, căci sunt un efect al producțiunei, ce în đilele noastre a luat un puternic avânt. Afară de supraproducțiunea abondentă de astăđi, ce este provocată de dorința de câștig, mai putem cita alte cauze, ca înmulțirea speculațiunilor comerciale și financiare, cu un cuvânt prea marele abus ce se face de credit.

În ceea ce privesce crisele industriale și agricole ele sunt provocate de mai multe cauze, din cari cele mai însemnate sunt :

1. pentru ca o crisă industrială sau agricolă să aibă loc, trebuie ca debușeurile ce erau deschise să fie brusc sau cu încetul închise ;
2. ca țara, care este bântuită de aceste crise, să întâmpine o concurență neasteptată și serioasă ;
3. survenirea unui exces sau unei lipse prea mare de producțiune.

Pe lângă consecințele rele ce au crisele, este bine să semnalăm și urmările lor bune. Așa de exemplu, ele deschid ochii producătorilor sau speculanților, cari, în urma experiențelor făcute, pot să ia măsuri din vreme pentru diminuarea criselor. Totul întră într'o stare mai normală în urma unei crise

industriale; salariile și beneficiile revin la un nivel mai rațional; în fine evoluțiunea se continuă într'un mod mai natural și mai logic, până ce noui crise survin iarăși pentru a întreprinde din nou mersul regulat al lucrurilor.

Crisele sunt așa dar nisece maladii sociale ce ating mai cu seamă statele bogate. Efectele criselor sunt stagnarea afacerilor, restrângerea creditului, apariția falimentelor, ruina casselor de bancă, etc. Principalele crise ce au avut loc în secolul al XIX-lea, ce fac epocă în analele Economiei politice, au fost provocate în particular de evenimente politice. Una din aceste crise însemnate este aceea din 1804, ale cărei efecte au fost simțitoare în Franția; ea a fost provocată de un eveniment politic, adevărat de pacea dela Amiens. Câți-va ani mai târziu, în 1810, o altă crasă izbucnesce în urma măsurilor luate de Napoleon I, care, voind să asigure Franciei supremația comercială, decretează faimosul *bloc continental*, ale cărui consecințe au fost de o potrivă dezaastroase, atât pentru Anglia cât și pentru Franția. Efectele acestei crise s'au resimțit mult timp cu toate că alte evenimente politice le-au agravat, ca dezaastroarele încercate de Franția în 1813 și 1814. După acești ani nefaști izbucni crisa din 1818. Causile ce au determinat această crasă se datoresc în mare parte grabei puse de toate guvernele spre a liquida cheltuelile enorme făcute pentru întâmpinarea resbelilor, al căror principal autor fusese Napoleon I. O perioadă de linisce succedă acestei crise, când surveni crisa din 1825 și 1826, destul de simțitoare în Anglia, America și Franția. Patru ani mai târziu se ivi crisa din 1830, ce coincide cu revoluțiunea franceză din acelaș an. Afacerile politice și comerciale reluându-și mersul lor normal, fură continuate astfel până în 1836, când de odată apărură crisa americană și crisa engleză, cari avură echou și în Franția. În 1840, agravarea cestiunei Orientului aduse noue turburări în mersul afacerilor Statelor europene. Câți-va ani de linisce se strecuraseră abia, când toate țările occidentale 'și reluseră un avânt puternic pe cale industrială și comercială, avânt ce din nenorocire fu din nou întrerupt prin izbucnirea faimosei crise din 1847. Efectele acestei crise se resimțiră adânc atât în Franția cât și în Anglia. Apoi surveni revoluțiunea din 24 Februarie 1848. După

această crisă urmară câți-va ani de o completă linisce în afaceri, când se declară crisa din 1857, ce avu consecințe funeste atât pentru Anglia cât și pentru Statele-Unite. Crisa din 1857 isbucnesce în Septembrie și chiar la început, consecințele ei au fost rău făcătoare. Astfel, în Octombrie, scontul se ridica la 50 și 60%. Toată activitatea financiară și comercială a Statelor-Unite a fost suspendată. Crisa din 1857, a dat naștere la 5123 falimente, al căror pasiv se urca la un miliard și jumătate franci. Crisa americană nu întârzie să lovească și Anglia, după care continuă mersul ei, bântuind principalele piețe ale Germaniei, mai cu seamă Hamburgul, după aceea piețele Scandinave, apoi avu ecou în Viena, Egipt, Indii și Brasilia.

Acesti cicloni financiari, ne spune economistul belgian Emile de Laveleye, mersese ca și aceia din atmosferă de la Occident la Orient, semănând peste tot ruine în trecerea lor, ceea ce probează că pentru rău ca și pentru bine solidaritatea genului omenesc devine din ce în ce mai mare. Alte crise mai însemnate ce succedară crisei din 1857, mai sunt acelea din 1864—1866 și de la 1873—1879.

În urma celor ce am disc până acum despre crise, putem conchide, că repetirea lor este un fapt necontradictor și că ele corespund mai în totdeauna cu evenimentele politice, ce adesea le provoacă, și în totdeauna contribuie a le mări proporțiunea. De un secol încoace, adecă de când creditul a căpătat o desvoltare mai mare, și de când căile de comunicațiune s'au înmulțit considerabil în lumea întreagă, atât în Franca cât și în Anglia, crisele se repetă aproape din 10 în 10 ani cu o mare regularitate. Dacă luăm Anglia cu țară tip, vom vedé că ea a fost bântuită de următoarea crise economice, ce s'au repetat în anii 1763, 1783, 1793, 1803, 1825, 1838, 1847, 1857, 1864, 1866, 1873, 1879.

„Crisele ca și boalele, — scrie Clément Juglar, un economist autorizat în materie de crise, — par una din condițiunile de existență ale societăților, unde industria și comerțul domină. Ele se pot prevedé, se pot micșora fără ca cu toate acestea să se poată înlătura“.

Crisele comerciale și economice lovesc nu numai creditul, aducând perturbațiuni generale în tot organismul comercial, economic și financiar, dar împedecă, din nefericire, mersul regulat al tuturor manifestațiunilor vieții Statelor ce sunt atinse de aceste flagele inevitabile, dar instructive pentru viitor.

Pentru a termina, resum și definesc aceste maladii economice și sociale: Crisele sunt nisce perturbațiuni ce se ivesc de odată sau cu încetul în mersul normal al afacerilor, fiind provocate de un exces sau de o lipsă prea mare de producțiune, de speculațiuni desordonate, precum și de evenimente politice, interne sau externe. Ele sunt sau de o lungă sau de o scurtă durată, dar în tot d'auna aduc deprecierea mărfurilor, discreditul efectelor publice, stagnarea transacțiunilor, cu un cuvânt crisele dau comoțiuni mai mult sau mai puțin violente economiei generale a Statelor. Crisele sunt nisce piedeci mari pentru producțiunea, circulațiunea și consumațiunea bogățiilor; și când ele se repetă prea des, ceea ce se întâmplă cam rar, din fericire, sunt nisce adevărate calamități pe cari Statele le resimt mult timp.

În fine, armamentele contemporane staționare sau progressive, ce constituiesc *pacea armată* de astăzi, mai costisitoare de cât cele mai mari și mai ruinătoare resbele de odinioară, contribue de câți-va ani încoace, sau să întrețină, sau să provoace crisele comerciale și economice. Ast-fel, în această situațiune precară, în care se găsește Europa, periodicitatea decenală a criselor tinde să ia un caracter permanent și amenință cu o ruină sigură atât Statele serace cât și cele bogate.

Martie 1899.

I. I. Nacian,

membru al societății de economia politică și
al societății de statistică din Paris.

Libele de depozite. *)

Institutele de bani, precum se scie, liberează deponenților lor, despre capitalele depuse spre fructificare, nisece documente numite *libele de depozite*, în cari se introduce și se confirmă atât depunerea originală, cât și toate depunerile și ridicările, precum și capitalisările următoare. Libelele acestea sunt un fel de organ intermediar dintre publicul deponent și între bănci, cari primesc depuneri noue și efectuesc plăți asupra unui „cont de depozite“ numai pe lângă prezentarea, și în cas de ridicare totală a depositului, pe lângă restituirea libelului.

Libelele de depozite au în general aceiași întocmire, aceleași rubrici ca și conturile de depozite, cu deosebirea numai, că pentru mai ușoară evidență, coloanele de interese se eliminază cu totul, ori se reduc la una singură, necesară pentru interesele curente, ce are să le primească deponentul, în cas când sub decursul semestrului își ridică întreg depositul. Prin urmare libelul de depozit este un simplu extras al contului de depozite.

Libelele de depozite, a căror menire este a servi deponenților ca document despre singuraticile depuneri și ridicări ce au făcut, pentru mai ușoară manipulațiune de comun au formatul octav mic și se tipăresc pe hârtie mai fină și mai durabilă, provădută de regulă cu marcă de apă, uneori și cu diferite figuri alegorice. Pe pagina titulară, adecă pe invelitoare, se imprimă în cele mai multe casuri firma institutului și cuvintele „*Libel de deposit*“, rezervându-se un loc anumit pentru numele și locuința deponentului, și pentru inscrierea cărții, paginii și numărului, sub care s'a deschis contul respectiv de depozite. Procentul cu care se face fructificarea, unele institute încă îl inscriu pe pagina titulară, pe când la altele aceasta se face înlăuntrul libelului.

Pe pagina ultimă a libelelor de depozite se publică, la cele mai multe bănci, sau un „extras din statute“ relativ la depozitele spre fructificare, sau o „*tabelă de interese*“, din care se poate vedé la ce sumă ajunge un capital oare-care, într'un număr anumit de ani, pe lângă fructificare cu un procent anumit și capitalisare semestrală ori anuală.

În ce privesce întocmirea internă a libelelor de depozite lăsăm se urmeze pe paginile următoare câte-va formulare din cele mai usitate.

În formularele Nr. 1 și 2 lipsesce, cum vedem, coloana de interese, care este și de prisos, pentru-că abstrăgând dela interesele curente ce se compută în cas de ridicare totală a depositului, în libele de depozite alte interese nu se introduc; *capitalisarea intereselor* precum indică și epitetul, implică o sporire a capitalului, interesele dela finea semestrului, ori a perioadei în care se face capitalisarea, sunt deci a se adăuga la capital. În ce privesce ridicarea intereselor semestrale, ori în genere a intereselor scadente, *acelea nici când nu se plătesc ca interese*, ci totdeauna din capital, la care trebuie adause în fiecare cas înainte de ridicare.

---

*) Cf. și articolul „Depozite spre fructificare“ din fasc. III, pag. 113.

Formular Nr. 1.

Data			S u m a				
			cu litere	cu cifre			
				Depunere		Ridicare	
fl.	cr.	fl.	cr.				
1898	Febr.	5	Patru sute fl. v. a.	400	—		
"	Martie	14	Cincideci opt fl. 67 cr. v. a.	58	67		
"	Iunie	23	Trei sute fl. v. a.	300	—		
"	"	30	Interese capitalisate	7	35		
"	Iulie	11	Doze sute fl. v. a.			200	—
"	August	2	Sesedecei fl. 82 cr. v. a.			60	82
"	Oct.	29	Cinci sute cinci fl. 20 cr.			505	20
			Interese			7	05

Starea depozitului		Confirmare prin doue subscrieri		Observări.
fl.	cr.			
400	—	Ionescu	Nicula	
458	67	Ionescu	Nicula	
758	67	Ionescu	Nicula	
766	02	Ionescu	Nicula	
566	02	Ionescu	Nicula	
505	20	Ionescu	Nicula	

Formular Nr. 2.

Data			depus: ridicat:	Suma cu litere
anul	luna	ziua		
1898	Ian.	5		Transport
1898	Febr.	5	d.	Patru sute fl. v. a.
"	Martie	14	d.	Cincideci opt fl. 67 cr. v. a.
"	Iunie	30		Interese capitalisate
"	"	11	r.	Starea Doze sute fl. v. a.
"	Aug.	2	r.	Sese sute fl. v. a.
"	Oct.	29		Transport în libelul B.

Starea		Confirmare	
fl.	cr.		
400	—		
400	—	Ionescu	Nicula
800	—		
58	67	Ionescu	Nicula
858	67		
15	13	Ionescu	Nicula
873	80		
200	—	Ionescu	Nicula
673	80		
600	—	Ionescu	Nicula
73	80		
73	80	Ionescu	Nicula
00	00		

Formular Nr. 3.

Depunere				Se confirmă prin	
Data	fl.	cr.	cu litere		
1898 Febr. 5	4:00	—	Patru sute fiorini v. a.	Ionescu	Nicula
„ Martie 14	5:8	67	Cinciđeci opt fl. 67 cr. v. a.	Ionescu	Nicula
„ Iunie 23	3:00	—	Trei sute fl. v. a.	Ionescu	Nicula
„ „ 30	7	35	Interese capitalisate	Ionescu	Nicula
„ Iulie 11				Ionescu	Nicula
„ Aug. 2				Ionescu	Nicula
„ Oct. 29				Ionescu	Nicula

Ridicare					Starea de-positului	
Capital		Interese		cu litere	fl.	cr.
fl.	cr.	fl.	cr.			
					4:00	—
					4:58	67
					7:58	67
					7:66	02
2:00	—			Doze sute fl. v. a.	5:66	02
6:0	82			Şesedeci fl. 82 cr. v. a.	5:05	20
5:05	20	7	05	Cinci sute doispređece fl. 25 cr.		
fl. 512.25						

Formular Nr. 4.

Depunere				Confirmare prin doze subscrieri	
Data	fl.	cr.	cu litere		
1898 Febr. 5	4:00	—	Patru sute fl. v. a.	Ionescu	Nicula
„ Martie 14	5:8	67	Cinciđeci opt fl. 67 cr. v. a.	Ionescu	Nicula
„ Iunie 23	3:00	—	Trei sute fl. v. a.	Ionescu	Nicula
„ „ 30	7	35	Interese capitalisate	Ionescu	Nicula
„ Iulie 11				Ionescu	Nicula
„ Aug. 2				Ionescu	Nicula
„ Oct. 29				Ionescu	Nicula

Ridicare					Starea de-positului		Confir- marea partidei
Capital		Interese		cu litere	fl.	cr.	
fl.	cr.	fl.	cr.				
					4:00	—	
					4:58	67	
					7:58	67	
					7:66	02	
2:00	—			Doze sute fl. v. a.	5:66	02	
6:0	82			Şesedeci fl. 82 cr.	5:05	20	
5:05	20	7	05	Cinci sute doispređece fi. 25 cr.			
fl. 512.25							

Nr. depositului: 2850

Formular Nr. 5.

Fructificare cu: 4%

Data			Suma cu litere	A depus
1898	Febr.	5	Patru sute fl. v. a.	400 —
"	Martie	14	Cinzeci opt fl. 67 cr.	58 67
"	Iunie	23	Trei sute fl. v. a.	300 —
"	"	30	Interese capitalisate	7 35
"	Iuliu	11	Doze sute fl. v. a.	
"	August	2	Șesezeci fl. 82 cr. v. a.	
"	Oct.	29	Cinci sute cinci fl. 20 cr.	
			Total :	

A ridicat		Starea depozitului	Confirmarea prin doue subscrieri
Capital și interese capital.	interese curente		
		400 —	Ionescu
			Nicula
		458 67	Ionescu
			Nicula
		758 67	Ionescu
			Nicula
		766 02	Ionescu
			Nicula
200 —		566 02	Ionescu
			Nicula
60 82		505 20	Ionescu
			Nicula
505 20	7 05		Ionescu
			Nicula
} fl. 512.25			

În formularele Nr. 3, 4 și 5 pe lângă coloanele obicinuite mai este și câte o coloană pentru interesele curente.

Spre a preveni mai cu efect eventuale falsificări ale libelelor de depozite, sumele depuse ori ridicate se introduc în coloanele destinate spre scopul acesta, de obicei atât cu cifre cât și cu litere; dar sunt și institute cari se mulțămesc a înscrie în libel sumele depuse ori ridicate numai cu cifre, introducând în schimb *starea* depositului cu litere, în care cas ordinea coloanelor din cestiune este, de sine înțeles, inversă.

În modul acesta falsificarea libelelor devine mai dificilă, pentru-că față de sumele mai mici, ori cel puțin mai rotunde, în cari se fac singuraticile depuneri ori ridicări, *starea* depositelor se presintă, de obicei, cu sume compuse din mai multe cifre, a căror falsificare se poate observa mai cu înlesnire. O măsură preventivă simplă contra eventualelor falsificări ale libelelor de depozite este prevederea coloanei de cifre cu mici rubrici pentru unimi,zeci, sute, etc., cum se poate vedea aceasta din formularele de sus.

Pe cât sunt de simplu întocmite libelele de depozite, pe atât de ușor se fac și introducerile în ele; lângă depositul original introdus în regulă în rubricile descrise, se înșiră în ordine cronologică și succesiv toate depunerile și ridicările ulterioare, satorînd cu fiecare ocasiune *saldul* nou; aceasta atât pentru orientarea deponenților, cât și pentru controla reciprocă a libelului și a contului de depozite. Pentru a aduce pe cel dintâiu în consonanță cu cel din urmă, va fi de lipsă să se controleze dacă dela ultima prezentare a libelului de deposit s'a făcut în contul respectiv vre-o capitalizare de interese ori nu. În cazul prim, înainte de înscrierea depunerii nouă, ori a ridicării, libelul este a se întregi cu interesele capitalisate. Capitalisările de pe mai multe semestre nu trebuie specificate după semestre, ci e de ajuns dacă se introduc sumar. După introducerea depunerii ori a ridicării în contul de depozite și în libel, *starea* sau *saldul* acestora este a se confronta și controla din nou.

Pentru a preveni eventuale abuzuri, la ridicarea totală a depositelor, — în limbajul de bancă la *achitarea* acelora, — libelele de depozite sunt a se restitui institutului emitent. Libelele scoase în modul acesta din circulațiune, se nimicesc, de regulă prin găurire, și se păstrează, eventual pe lângă consemnare specială un șir de ani, după a căror trecere se ard în fața unei comisiuni, ori se nimicesc total pe altă cale.

Deasemenea sunt a se restitui acele libele de depozite, în cari nu mai este spațiu pentru înscrierea depunerilor ori ridicărilor următoare și în schimbul cărora deponenții primesc câte un *duplicat* al libelului vechiu. Pe libelele extradate în modul acesta este a se indica expres, că sunt „duplicat“ sau „libele în continuațiune“, ceea-ce se face astfel, că pe pagina titulară ori pe învălitoarea libelului se scrie cuvântul „Duplicat“, ori simplu literele A, B, etc. Data extradării libelelor nouă și *saldul* transpus este a se notă în acelaș timp și în coloana de observări a contului de depozite. În libelul nou, provăduț cu același număr și extradat pe același nume ca

și libelul original, se transportă totdeauna numai saldul ultim și anume cu data sub care s'a făcut (Vezi formularul Nr. 2). Eventualele interese cu cari este a se întregi saldul din libelul vechiu, se pot capitalisa sau în acesta, sau deja în libelul nou. Primirea duplicatului deponentul are să o confirme în libelul vechiu.

Dacă se perde un libel de deposite, deponentul are a anunța aceasta imediat, verbal ori în scris, institutului respectiv, comunicând acestuia totodată *numărul* depositului. Întru-cât aceasta nu o poate face — ceea-ce, în treacăt fie dis, se întemplă foarte des, — atunci trebuie să dea cel puțin informațiuni relative la numele deponentului, data și suma depositului original, starea ultimă, ori și data și mărimea ultimei depuneri ori ridicări, încât identitatea contului din cestiune să se poată constata cu siguranță.

Făcută aceasta, contul respectiv de deposite se viclează în mod provisor (se prevede cu o clausulă de oprelisce), iar deponentul se solice-tează a face pașii de lipsă pentru introducerea procedurii de anulare judecătorească. Totodată se sistează ori ce plată a capitalului și a interese-lor, pe cari institutul le poate solvi după vicleare numai aceluia, care-și poate legitima în deajuns dreptul de proprietate asupra libelului.

În cas dacă s'ar presenta cu libelul vicleat în mod provisor vr'o persoană neindreptățită, cauza este a se preda tribunalului spre mai departe afacere.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dacă însă libelul de deposite se presintă institutului, înainte de ce acesta a fost înscințat despre disparițiunea lui, atunci față de deponent institutul este liber de ori-ce răspundere pentru dauna provenită din ridicarea depositului.

Ștergerea ori ridicarea vicleării provisorie o poate cere numai însuși deponentul.

Anularea judecătorească a libelelor de deposite se face pe basa art. de lege LIV din 1868 §§ 529—533.

Procedura este următoarea :

Pentru a exopera anularea unui libel de deposite perdut ori nimicit, deponentul ori persoana interesată are să înainteze tribunalului competent o cerere provăcută cu două rubrici, în care descriind libelul după părțile sale distinctive, se expun pe scurt împregiurările sub cari acela s'a perdut ori nimicit. Pe basa acestei cereri tribunalul ordonează introducerea procedurii de anulare, înscințând despre aceasta, printr'un *decis*, atât pe petent, cât și institutul-emitent cu adausul, ca până la alte dispozițiuni din partea tribunalului, să nu efectuească asupra contului din cestiune nici o plată. Totodată emite un *edict*, prin care posesorul ori detentorul libelului este provocat a-și arăta, *în termen de un an*, dreptul pe care își bazează posesiunea libelului. Edictul acesta se afișează pe tabla publica-țiunilor dela tribunal și se publică pe spesele petentului de trei ori în foaia oficială. („Budapesti Közlöny“).

După primirea decizului relativ la introducerea procedurii de anulare, contul respectiv de depozite este a se *vincula* imediat în sensul decizului, indicând în coloana „*Observări*“ atât Nr. acestuia, cât și eventualul Nr. de exhibit al institutului, precum și data vincularii.

Dacă în termenul fixat în edict nu se prezintă nimeni cu libelul perdut, atunci printr-o a doua cerere, înaintată aceluiași tribunal, deponentul poate cere anularea aceluia. În urma acestei cereri, în care se face provocare la decizul, prin care s'a ordonat introducerea procedurii de anulare, și la care se aclud exemplarele de ziare în cari s'a publicat edictul, tribunalul declară libelul din cestiune *anulat*, înștiințând despre aceasta din nou pe petent și institutul-emitent prin câte un deciz. Pe baza decizului de anulare, care din nou se afișează pe tabla publicațiunilor dela tribunal, deponentului îi stă în voie a-și ridica întreg depositul ori a cere un „*duplicat*“ al libelului perdut.

În cazul din urmă libelul cel nou este a se însemna expres ca „*Duplicat prin anulare*“ ori simplu „*Duplicat*“.

Pe lângă acestea se mai poate adăuga: data și numărul decizului de anulare, eventual și data și numărul de exhibit, sub care decizul din cestiune a intrat la institut. Toate acestea se înscriu și în coloana de observări a contului respectiv. Primirea libelului-duplicat deponentul o confirmă de obicei pe decizul de anulare, care apoi se depune spre păstrare la arhivă.

Libelele de depozite se pot extrada, resp. conturile de depozite se pot deschide la cererea deponentului și întrucât o admit statutele, atât pe un nume anumit, cât și pe un pseudonim, ori și pe nisce inițiale și cifre. În cazul acesta institutul nu este îndatorat a se convinge despre identitatea persoanei care prezintă libelul, ci consideră pe producătorul libelului totodată ca proprietar ori cel puțin ca plenipotențiat al acestuia, întrucât ridicarea depositului respectiv nu este împedecată prin vre-o amortisare pornită a libelului, prin vre-o interdicțiune judecătorească, ori prin vre-o altă clausulă de oprelisce înscrisă în cartea de depozite.

Pentru ca deponentul să fie sigur, că depositul său nu se va libera și unei persoane neautorizate, îi stă în voie a cere vincularia ori clausurarea depositului său. Spre scopul acesta va avé să se prezinte în persoană la institut, unde clausula dorită se înscrie atât în coloana de observări a contului de depozite, împreună cu semnătura deponentului, cât și în însuși libelul de depozite, în care se confirmă prin persoanele îndreptățite la aceasta.

Deasemenea se poate indica vincularia și pe pagina titulară a libelului prin cuvântul „*Vinculat*“ ori „*Vinculare*.“

La depozitele vinculate în modul acesta institutul respectiv garantează față de deponenți pentru ori-ce daună provenită din plăți făcute la mâna vre-unei persoane incompetente. Din cauza aceasta trebuie să se observe la plata depozitelor vinculate cea mai mare precauțiune, și în special va fi de lipsă să se constate, cu ocaziunea fiecărei ridicări, *identitatea persoanei* ce prezintă libelul. Spre scopul acesta nu va fi totdeauna de ajuns a con-

fronta subscrierile, ci intrucât partida nu este cunoscută funcționarilor institutului, identitatea este a se constata prin martori demni de încredere și cunoscuți institutului, eventual printr'un atestat oficial de indentitate. Martorii au să constate identitatea persoanelor din cestiune, punându-și semnătura sau în cartea de deposite sau pe documentul de cassă, pe basa căruia se efectuesce plata.

Clausula se poate revoca, adică depositul vinculat se poate ori când *devinacula* prin deponent, iar intrucât vincularia s'a făcut în favorul unei a treia persoane, devincularea se poate efectui numai cu învoirea acesteia.

La unele institute se poartă pentru depositele vinculate registre separate, în care cas deodată cu devincularea conturile din cestiune se achită și se deschid conturi noue. Deasemenea se liberează în schimbul libelului vinculat un libel nou nevinculat.

Cesiunea depositelor vinculate, precum și plenipotența pentru ridicarea lor, se face în însuși libelul de deposite prin subscrierea proprie a deponentului prim ori a plenipotențiatului său, și pe lângă subscrierea a doi martori.

C. Popp.

STATISTICĂ.

Mobilitatea capitalului băncilor.

Acțiunea pentru reformarea băncilor e în plină febrilitate. Și acum, când și noi Români am început să ne dăm seamă de această importantă chestiune și să o desbatem, e bine să avem la dispoziție datele mai marcante din viața băncilor din Ungaria, ca să cunoaștem mai bine importanța chestiunii și să ne scim partea ce ne compete în această acțiune în urma quotei ce o reprezentăm în totalitatea băncilor din țară.

La început vom da icoana tuturor băncilor din Ungaria (împreună cu ale noastre) și apoi ne vom opri numai la băncile românesci.

În Ungaria sunt în total 1054 institute de bani, dintre cari 34 se află în Budapesta și 89 în Croația; rămân dar în provincie 931 institute de bani.

Omitând băncile din Budapesta — pentru-că acțiunea reformei se mărginesce la institutele din provincie, — cele peste o miie de bănci și casse de păstrare administrează un capital social de 225 milioane fiorini, la care se mai adaugă fondurile de rezervă în suma de 65 milioane fl. și alte fonduri în sumă de 50 milioane fl. Institutele de credit din provincie administrează dar 340 milioane fiorini bani proprii.

Față de acest capital propriu, la tot cazul destul de respectabil, să vedem în ce măsură se folosesc institutele de bani de capital străin.

În primul rënd amintim depositele spre fructificare în suma rotundă de 900 milioane fiorini. La această colosală sumă se mai adaugă datoria băncilor din provincie contrasă prin *scrisuri fonciare*, în sumă de 700 milioane fiorini, și apoi peste 160 milioane fiorini cu care datoresc băncile

diferiților creditori de cont curent și reescompt. Astfel vedem că institutele de credit folosesc la operațiile lor peste 1760 milioane fiorini capital străin, față de 340 milioane fiorini capital propriu. Deci capitalul străin ce îl administrează institutele de credit este de cinci ori mai mare decât propriul lor capital.

Această mare disproporție de altcum nu involvă nici un pericol, pentru că la operațiile financiare nu mărima capitalelor, ci încrederea creditorilor este decizatoare. De aceea la înbunătățirea și la reformarea băncilor în primul rând *încrederea* trebuie să fie punctul de plecare, și întreagă acțiunea trebuie să se învîrte în jurul problemei cum această încredere să se cimenteze mai mult și cum să se ofere garanții tot mai solide pentru capitalul străin.

Economisarea rațională cu capitale străine, și potrivita plasare a acestora, trebuie să fie principala grijă a institutelor de credit și economii. Se știe că în privința aceasta, și cu deosebire pentru *mobilitatea* creditelor se face discuția cea mai mare. Și aceasta cu drept cuvânt, pentru-că plasările institutelor de bani sunt astăzi de așa, încât cu greu ar pute întîmpina și cea mai mică sguidire a pieții de bani. Mai eloquent vorbește în privința aceasta statistica institutelor de bani care ne dă icoana următoare:

Numărul la caselle institutelor a fost cu finea anului trecut 30 milioane fl. *Efectele*, ușor de prefăcut în bani au reprezentat suma de 190 milioane fl. La aceste sume se mai adaugă și *cambiile în portfolii* în sumă de 590 milioane fl., și totuși avem numai 810 milioane fl., pe cari în cas extrem institutele de bani *le pot mobilisa*. Această sumă însă nu formează nici jumătatea capitalului străin, care ajunge suma de 1760 milioane fl. Institutele de credit din provincie au însă plasate în ipoteci cu termene lungi, pe mai multe decî de ani, fără a le pute abdice, peste 1000 milioane fiorini. La această colosală sumă se mai adaugă 34 milioane fl. plasați în obligațiuni cu caventași; 38 milioane fl. plasați în imobile (case, instalațiuni, etc.) și 13 milioane în afaceri industriale. La olaltă 1085 milioane fiorini *credite imobile, față de 810 milioane fl. credite mobile*.

Examinând acum numai situația băncilor noastre romănesci, tabloul ce-l primim este următorul:

Numărul băncilor romănesci este de 75; ele administrează un capital social de aproape 5 milioane fl., la care adaugînd fondurile de rezervă și alte fonduri în sumă de aproape 2 milioane fl., avem suma de 7 milioane *capital propriu* al băncilor noastre. Față de aceste, *capitalul străin*, cu care operează institutele noastre, se urcă la peste 20 milioane fiorini și anume: Depozite spre fructificare peste 15 milioane; împrumuturile institutelor (prin scrisuri fonciare, reescompt, cont-curent. etc), peste 5 milioane fl. Din totalitatea capitalului străin trei părți sunt plasate în credite mobile; căci după ultimele date statistice avem:

Numărul la caselle institutelor la $\frac{1}{2}$ milion fl., *efecte* numai $1\frac{1}{2}$ milioane fl. și cambii în portofoliu peste 13 milioane. În credite *imobile* (hipotecă, realități, etc.) institutele noastre au plasat suma rotundă de 11 milioane fiorini.

Stabilind raportul între institutele noastre românești și între celelalte institute de credit din țară, aflăm că din totalitatea capitalului social a 45-a parte este a băncilor noastre; din depozite spre fructificare avem a 60-a parte; iar la numărul băncilor avem a 15-a parte. Considerând că noi Românii formăm a 5-a parte din întreaga populație a Ungariei, avem raportul: la numărul băncilor 1:3, la capitalul social 1:9 și la depozite spre fructificare 1:12.

Ce privește apoi plasarea capitalului din punct de vedere al *mobilității*, institutele noastre separate prezintă un tablou mai înveselitor — (? Red.) decât totalitatea băncilor din țară. Căci din totalitatea capitalelor (proprie și străine) în sumă de aproape 30 milioane fl., cu care operează băncile noastre românești, numai circa 11 milioane fl. sunt plasați în credite *imobile**; pe când totalitatea băncilor din țară, care operează cu capital (propriu și străin) în sumă de 2100 milioane fl., are plasată în credite imobile colosala sumă de aproape 1100 milioane fl. — adevă mai bine de jumătate din întreg capitalul cu care operează.**)

V. C. Osvadă.

JURISDICȚIUNE.

Calcularea cantității mărfurilor. În comerț se întemplă foarte des, la cumpărări și vânzări, că contrahenții în loc de a fixa cantitatea mărfurilor cumpărate resp. vândute, limitează numai cifra minimală ori maximală aceluia (s. ex. 300—500 măști metrice). Conform unei recente decizii curiale (Nr. 1041/98), adusă în 17 Ianuarie 1899, într'un asemenea caz, *vânzătorul* este obligat a furniza *cel puțin cantitatea minimală* a mărfurilor vândute; *cumpărătorul* din contră este îndatorat a *cumpăra și cantitatea maximală*, pentru-că după usanțele de comerț în cazul acesta vânzătorul are favorul de a furniza mărfurile între marginile cantității stipulate.

*

o

Interese de întârziere. De oarece mulți dintre comercianții noștri nu știu când și de la care termen sunt în drept a pretinde interese de întârziere dela debitorii lor, credem că le facem un bun serviciu, amintind o hotărâre curială recentă în chestiunea aceasta. Conform hotărârii curiale

*) În *teorie* da, dar în *praxă* scim că mobilitatea pretensiunilor cambiale ale băncilor noastre este foarte problematică.

Red.

**) La acest loc autorul nu ține cont de împrejurarea, că din cele 1100 mil. fl. capital străin 700 milioane fl. sunt câștigate prin emisiuni de scrisuri fonciare, cari nu se pot abdice ca depozite spre fructificare. Tabloul deci *nu* este atât de avantajos pentru noi, cum îl prezintă autorul. În materie de statistică însă trebuie să fim cât se poate de exacti și să nu perdem din vedere nici pe un moment stările reale. Altfel lucrarea noastră nu ar avea nici o valoare.

Red.

Nr. 126 și 164/898 piritorul (creditor) — la cas dacă nu există vre-o învoire cu privire la termenul de plată, — nu poate pretinde interese de întârziere, decât numai dela ziua prezentării pirei. Numai comercianții, cari stau în legătură de cont-curent, la încheierea acestuia, sunt în drept a conta și interese de întârziere; dar (conform decisului Nr. 34/1897) și acestia numai atunci, când a existat vre-o învoială reciprocă, că din timp în timp sunt datori să-și egaleze saldurile rezultate la încheierea contului curent. Pentru sumele depuse ca vadiu (conform decisului Nr. 1361/1896) nu se pot pretinde interese de întârziere, deasemenea nici pentru suma dată ca arvună, dacă aceia este a se restitui îndoită; însă pentru arvuna ce se restituie în suma primită, conform decisului Nr. 1235/1898, se pot calcula interese dela ziua restituirii arvunei. Pentru pretensiunile restante adjudecate, în sensul decisului curial Nr. 954/1898, se pot pretinde interese de întârziere, calculate dela ziua prezentării acțiunii.

COMERCIU.

Negoțul cu prune și magiun (lictar) în decursul anului 1898, în urma recoltei abundente de prune a fost cât se poate de extins. Locul prim în privința exportului acestui articol, care face mare concurență chiar și prunelor franceze, îl ocupă Sârbia și Bosnia. Pe la începutul anului trecut exportul era cam slab, dar prin Februarie deja negoțul efectiv (nu la termen) de prune, în urma scăderii prețurilor prea urcate din Ianuarie devenise mai viu. În Martie reducându-se prețurile și mai mult (cu circa fl. 1.50 — fl. 2 pro 100 kgr.), exportul a devenit atât de viu, încât aproape întreagă proviziunea magazielor se trecuse. În Aprile și Maiu s'a epuizat și restul de prune din anul 1897, încât în ajunul recoltei din 1898 magazinele erau goale.

Afacerile de termin în prune din 1898 s'au încheiat cu străinătatea mai târziu decât în alți ani, și anume prin Maiu, și de oare-ce ofertele erau slabe, prețurile s'au urcat astfel, că primul acord (pro Octombre-Novembre) de prune sârbesci din 1898, s'a încheiat cu fl. 12.50 pro 100 kgr. Prețul acesta însă în curând se redusese în urma timpului priincios și a prunilor bogați în floare, așa că se așteptă o recoltă satisfăcătoare. În urma acestor prospecte mult promițătoare, prunele mai mărunte de câte 100 (bucăți per kgr.) suferiră o depreciere tot mai mare, și numai sortele de 85 și 75 rămaseră constant la preț urcat, pentru-că se putea conta, că în urma recoltei abundente prunele nu se vor pute desvolta în mărimea recerută, și astfel cele mari vor fi mai rare. Cu deosebire străinătatea făcea numai comande de prune mari, cari din cauza aceasta ajunseră la prețuri exagerate, în contul sortelor mai mărunte, (120 și 100), cari din Maiu până în Octobre căduseră în preț cam cu 5 fl. per 100 kgr., până când cele de 85

remaseră în tot timpul constant la prețul de 18 fl. per 100 kgr. Numai cătră finea lui Octobree, când deja aproape toate comăndelee erau încheiate, începù și sorta aceasta a cădē în preț, așa că în Decembre se reduse cam cu fl. 2·50 per 100 kgr., până când sorta de 120 și 100 în același interval a scăzut numai cu 1 fl. per 100 kgr. În proporție cu recolta abundentă de prune mari din anul trecut, care în Bosnia se evalua la circa 4500 vagoane, iar în Sêrbia la 3000 vagoane, precum și în urma ieftinătății sortelor medii și mici, exportul și consumul au rămas în permanență de tot viu. Circulația luase dimensiuni atât de mari, încât cu finea anului se trecuseră $\frac{3}{4}$ ale recoltei, bine înțeles, că o parte a producțiunii s'a folosit pentru prepararea magiunului și țuicii. Provisiunea de prune uscate din anul 1898, rămasă încă cu finea anului în depouri, se evaluează pentru Bosnia la 500 vagoane, pentru Sêrbia la 400—500 vagoane, până când în Budapesta se mai aflau 200 vagoane. Încât pentru calitatea prunelor uscate din 1898, cu drept se poate dice, că au fost bine preparate și consumenții au fost satisfăcuți.

Pachetarea în saci egalisați de câte 90 kgr., fiind de tot practică atât pentru cumpărători, cât și pentru vândători, s'a introdus și în comerțul nostru, dar prunele mari cu deosebire se pachetează în lădi de câte 25 și 12 $\frac{1}{2}$ kgr., ceea-ce încă contribuie mult la estinderea exportului, făcând mare concurență productelor franceze.

Negoțul cu magiun de prune din 1897 a fost de tot slab, așa că la începutul anului 1898 se afla încă în mari cantități prin magazii, cari numai cu greu și cu prețuri de tot scădute, s'au putut desface de ele până la începutul recoltei noue. Prețul magiunului din 1897 în Ianuarie—Maiu oscila între fl. 17.— până la fl. 15.— pentru produse sêrbesci în transit și fl. 18·50 până fl. 16.— pentru cel slavon. După acest termin a încetat cu totul căutarea efectivă a magiunului, cu atât mai vêrtos că începuse furnisarea magiunului nou per toamnă cu prețuri de tot reduse. În Maiu s'au încheiat primele furnisări de magiun nou sêrbesc per Septembrie și Octobree cu prețul de fl. 16.— până la fl. 15·50, loco Budapesta. Aceste prețuri însă din cauza cantității mari s'au redus prin Iunie—August pentru magiunul sêrbesc cu circa fl. 3.—, iar pentru cel slavon cu circa fl. 2 per 100 kgr. Furnisarea efectivă a producțiunii s'a început pe la finea lui August, iar prin Septembrie —Octobree luase un avânt puternic cu prețuri relativ bune. Cu finea lui Octobree însă, la furnisarea efectivă, au început prețurile să scadă tot mai mult, fiind ofertelee mai mari decât consumul, așa că magiunul sêrbesc cătră sfîrșitul lui Decembre, se oferea cu prețul de 12 fl., ba chiar și mai ieftin. Producțiunea de magiun slavon, bosniac și sêrbesc în anul 1898 se estimează la circa 85000—90000 măji metrice, din care numai în Budapesta se afla înmagazinat și nevêndut cu finea anului cam 30000 măji metrice. Calitatea magiunului a fost mediocră. ◉

COMUNICAȚIUNE.

Poșta, telegraful și telefonul în România. În decursul exercițiului financiar 1897—1898 poștele române au expedit 18.498,355 epistole ordinare și recomandate, 14.386,506 cărți postale, 29.873,428 imprimate și jurnale și 835,448 mandate poștale, reprezentând o valoare de fci. 514.144,530.

Numărul telegramelor expediate în interiorul țerei este de 1.621,050, iar al celor expediate în străinătate de 618,565. Venitele postelor și telegrafelor au fost în anul 1897—1898 fci. 10.344,357, speșele fci. 8.168,720, rezultând un excedent de fci. 2.175,637. *

AGRICULTURĂ.

Starea semănăturilor.

Pe baza informațiilor trimise de referenții agricoli permanenți, ministerul de agricultură al Ungariei dă următorul raport despre starea semănăturilor la 1 Aprilie a. c.: În luna Martie a fost mai mult timp rece, uscat și cu vânt; dela 20 până la 24 a căzut multă zăpadă. Stratul de zăpadă, cu deosebire pe Alföld, n'a fost de durată, pentru-că s'a pornit îngrabă timp domol. Apa de zăpadă a umezit încâtva terenul, peste măsură svântat, și semănăturile de toamnă apar mai reculese. Semănăturile timpurii de primăvară, cari chiar acum erau incolțite sau răsărite, au suferit în multe locuri. Iarna aceasta târzie a făcut să se rărească sporadic rapița tomatică și ici-colea sęcara și orzul. Grăul de toamnă nu a suferit mult, și starea lui în general este îndestulitoare. Dintre pomi au suferit, cu deosebire pe Alföld, pomii cari înfloresc de timpuriu: migdalii, caisii și în măsură mai mică și perii. Chiar și vița de vie tăiată prea curând a suferit de ger. Ploaia e foarte de lipsă, chiar și pentru fęnașele și pășunile, cari au început a inverđi; unde și unde oamenii se plâng și de lipsă de nutreț

În România până la jumătatea lui Martie c. n. a. c. căduse zăpadă aproape peste întreagă țara. Ea ar fi fost de ajuns pentru a îmbunătăți în mod însemnat situațiunea agricolă, prin umeđeala împrumutată pământului, dacă viscocele n'ar fi spulberat'o de pe agri. Temperatura rece a întârđiat înflorirea pomilor și în general desvoltarea prea grabnică a semănăturilor din câmp cari promet mult; rapița încă stă bine. În urma timpului schimbăcios din luna Martie au cam întârđiat lucrările agricole de primăvară; dar această întârđiere nu se prea ia în considerare, față de împregiurările favorabile, cari au fost cauate de zăpadă și timpul rece: umezirea terenului și întârđierea înfloririi pomilor.

*

Producțiunea și exportul de cereale în România. Ministerul Domeniilor a alcătuit o statistică, din care se vede, că în România sunt 1289 producători principali de cereale și din ei 670 exportează.

*

Prospectele producției de grâu în India. Conform rapoartelor oficiale secerișul, ce în India-Britică este la ușă, în general promite rezultate favorabile. Teritorul cultivat cu grâu în anul acesta este mai mare ca cel din anul trecut și în toate circumscripțiunile producția ce se poate aștepta este supramijlocie. În regiunile cele mai fertile de grâu ale Bengaliei este în prospect o producție ce trece peste 105%, pe când în anul trecut ea a corespuns numai la 93%.

*

Situațiunea agricolă în Turcia. Timpul mai în tot decursul lunii Martie a fost primăvărat, astfel că semănăturile s'au dezvoltat frumos; cătră sfârșit însă au întrenit vânturi reci și îngheț, dar cu toate aceste, vești rele n'au sosit despre păgubirea semănăturilor. Prețul bucatelor nu s'a ridicat, nici n'a scăzut, și nici exportul nu s'a mărit, pentru-că prețurile locale sunt mai bune decât pe alte piețe europene.

*

Animale de prăsilă se vor vinde prin licitațiune din cioruda statului dela Cojocna în 22 Aprilie a. c. la 10 oare a. m. în Turda. Licitațiunea e verbală și animalele se plătesc cu bani gata. De vândare sunt 12 tauri de prăsilă de câte 2½ ani, 12 vaci de etate diferită și 12 vițele de câte 2 ani. Vițele sunt de soiul curat ardelenesc.

*

Export de lapte din Transilvania la Constantinopol. Ministrul reg. ung. de agricultură a promis tot sprijinul său proprietarilor de vite ardeleni, în scop de a exporta lapte la Constantinopol, dacă se vor asocia într'o mare însoțire de lăptărie, care să fie în poziție a produce și exporta zilnic câte 15,000 litre de lapte. Chestiunea aceasta de cea mai mare însemnătate a fost în timpul din urmă viu debătută, cu deosebire în diarele săsesci. După părerea unora planul nu este nerealisabil, dacă pentru întreprinderea aceasta s'ar angaja producții din comitatele Târnava-mare, Târnava-mica, Odorheiu, Brașov, Sibiiu și Făgăraș. Hala principală ar fi a se înființa în Sighișoara, care are legătură directă cu patru linii ferate. Laptele destinat pentru export va fi să se tracteze după sistemul norvegianului Casse, adecă să se refrigeze la 8—10° sub zero, prin care procedură se nimicesc eventualele miasme din lapte și acesta se poate conserva timp foarte îndelungat, septemăni, ba chiar și luni întregi, fără să se strice și fără să peardă din forțele sale nutritive. Ideea de a exporta laptele ardelenesc la Constantinopol a fost sulevată de doi delegați ai ministrului de comerț, exmiși anume în statele balcanice spre a afla noue debușeuri pentru produsele ungare și cari în călătoria lor de studiu au experiat, că în capitalele din Orient: Adrianopol și cu deosebire în Constantinopol laptele nu numai că este scump, dar nici nu se capătă decât lapte de capră și și acesta cu circa 30 cr. ocaua. Întrucât ideea aceasta se va întrupa, este întrebare, căci diarele săsesci publică corespondențe dela conaționali de ai lor din Constantinopol, prin cari cei de acasă sunt advertisați să nu între într'o astfel de întreprindere problematică și costisitoare, căci de fapt

în Constantinopol nu se simte lipsa de lapte și că numiții exmiși ai ministrului n'au fost exact informați. Reuniunea agricolă săsească de altcum a și ținut în acest obiect o conferință aici în Sibiiu, în care hotărise să convoace o mare adunare pe 29 Martie a. c. la Sighișoara. Adunarea aceasta însă, la cererea inspectorului superior I. v. Pirkner, reprezentantul ministrului de comerț, a fost amănată pe 10 Aprilie a. c. n.

*

Exportul nostru de oi, în anul 1898 s'a restrins mai numai la România. În lunile Ianuarie și Februarie a. c. exportul a fost aproape îndoiț mai animat ca în anul trecut, exportându-se în total 17,781 capete, din cari în România peste 11,000; iar în Franția, odinioară piața noastră cea mai vestită, abia 5,438 capete.

*

Producțiunea vinului în 1898. După o statistică recentă producțiunea vinului în anul trecut în diferite țeri a fost:

În Franția 32.282,300 hectolitri (recoltă satisfăcătoare). Italia și Spania au avut o producțiune și mai favorabilă, prima de 31.500,000 hectolitri, iar a doua 24.750,000 hectol. Recolta în Rusia a fost 3.120,000 hectol., iar cea din Statele Unite 1.147,000 hectol. În Bulgaria producțiunea a fost aproape întreită ca în alți ani, fiind de 2.600,000 hectol. În Germania și Austro-Ungaria producțiunea a fost slabă, cea dintâiu având numai 1.800,000 hectol., iar a doua 2.800,000 hectol. Dintre toate țerile singură România a avut o recoltă mult mai inferioară în comparație cu anii precedenți. Din raportul ministrului de agricultură al României despre culesul de vii din 1898 reese, că de pe 139,210 hectare s'au recoltat 517,230 hectolitri vin, adecă numai 3·7 hl. la ha. Intreagă recolta a fost estimată la 18,756,600 lei, adecă 36·26 lei de hl. ✕

*

Pepiniere de viță americană se vor înființa în România din partea unei societăți de capitaliști la: Drăgășani, Odobesci și în județul Prahova. Este de dorit, ca acest exemplu să fie imitat din partea privaților și la noi, după-ce astfel de pepiniere nouă ne lipsesc aproape cu desăvirșire; iar în lipsa lor pierderile, ce îndurăm prin phyloxera, peronospora, etc. vor fi ireparabile pe timp din sămă afară îndelungat.

*

Contra ciumii porcilor, care a făcut în anii trecuți, și face și acum daune imense agricultorilor, un medic italian cu numele Perroncito a inventat un vaccin pentru combaterea boalei. În zilele trecute a apărut în Budapesta o broșură sub titlul „Apărare împotriva ciumii de porci.”

AFACERI DE ASIGURARE.

Răscumpărări de polițe de asigurare asupra vieții.

(Lămuriri și îndigități practice.)

Printre publicul, care contractează asigurări asupra vieții, e laic însă în tehnica asigurărilor, găsim adese păreri greșite asupra unei sau altei chestiuni de asigurare. De importanță practică este răscumpărarea de polițe de asigurări asupra vieții, pe care vom căuta, după cât se poate, a o lămuri pe scurt.

În practica asigurărilor foarte des se ivesc cazuri, în cari asiguratul nu mai voesce sau nu mai poate solvi premiile și cere dela societatea sau banca respectivă de asigurare răscumpărarea poliței. În acest cas prea adese nu numai la popor, dar și în cercurile inteligente întimpinăm opiniunea greșită, că societatea e obligată la restituirea tuturor, sau cel puțin a celei mai mari părți a premiilor de asigurare, deja solvite. Căci așa judecă laicul, societatea chiar restituind complet solvirile prestate de asigurat, totuși rămâne cu beneficiul intereselor.

Nu ne permite spațiul a desvolta această temă pe cale matematică tehnică de asigurare, ci vom comunica cetitorilor nostri numai faptul, că premiul la asigurările pe viață se compune din trei părți și anume din: *a)* premiul riscului, care servă la acoperirea daunelor ivite în decursul anului; *b)* premiul-adaos pentru acoperirea speselor de administrație, și *c)* premiul de rezervă sau rezerva de premii, care se păstrează de cătră societate pentru casurile viitoare de daună ca factor de egalare. Prin urmare aceste premii rezervate sunt așa dicând o anticipațiune a asiguratului pentru viitor și se și păstrează de societăți ca deposit al asiguratului.

Dacă acum asiguratul dorește să se desfacă de societate prin răscumpărarea poliței sale de asigurare, acea sub nici o condițiune nu-i va pute restitui premiile pe deplin, deoarece două părți din ele sunt deja consumate, după cum am expus mai sus, rămânându-i neatins numai premiul de rezervă.

Asiguratul nu consideră împrejurarea, că în cas, dacă el muria în decursul duratei asigurării sale, societatea ar fi trebuit să plătească întreaga sumă de asigurare, fiind solvită chiar numai o singură rată. Iar acestui obligământ societatea nu ar fi putut corăspunde, decât folosind și părțile vărsate, adecă premiile celorlalți asigurați. Precum în cazul morții asiguratului respectiv, premiile celorlalți se folosesc pentru el, așa și premiile lui servesc la plătirea sumelor asigurate, în casurile de moarte ale celorlalți asigurați.

Mai sus am expus, că societatea rezervă numai o parte a premiilor. Răpășesce un membru al aceleia, ea îi poate restitui numai partea rezervată în contul lui.

Cu toate acestea societățile nu restituiesc premiul rezervat complet în cas de repășire, ci în general 1—2 treimi ale aceleia, deoarece prin repășirea asiguraților se deteriorează întreg stocul de asigurare. Așa s. ex.

din 2000 de persoane asigurate la o societate în decursul unui an, punem cazul că după 3 ani mor 80, afară de aceea la o parte din asigurații rămași se ivesc boale sau accidente, cari probabil scurtează durata vieții lor. Dacă acum se mai întâmplă, de repășesce încă și un număr oare care din asigurați, aceștia în mare parte vor fi cei mai sănătoși, pe când cei bolnavi rămân asigurați, așa că prin acestea se influențează direct mortalitatea. Spre paralisarea acestei calamități, societățile rețin una sau două treimi ale premiului de rezervă, restituind numai una sau două treimi ca preț de rescumpărare, un procedeu, pe care după cele expuse fiecare îl va afla corect și echitabil.

Pentru cel ce repășesce, natural că va fi neplăcut să primească numai o parte așa mică a paralelor sale economisite, deci nu putem în de ajuns avertisa pe fiecare dela răscumpărarea poliței de asigurare în interesul bine-înțeles al asiguraților înșiși. Dacă împrejurări nefavorabile îl silesc la această, atunci mai bine este se declare societății respective faptul cum este, și ori-care institut va fi gata, a reduce polița la o sumă, care nu mai recere solviri de premii mai departe, și care sumă devine scadentă la moartea asiguratului sau la un termen fixat.

La asemenea reducțiuni de polițe, societățile de regulă iau ca basă de calculare *întreg* premiul rezervat și astfel asiguratul are beneficiul unor cu mult mai mari favoruri, *dacă reduce*, decât când răscumpără polița de asigurare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj *E. Borcia.*

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 8 Aprilie 1899.

Situațiunea financiară în luna trecută nu s'a ameliorat de loc. Numărul e încă tot rar și din cauza aceasta etalonul urcat a ramas la un nivel neobicinuit față de periodul corespunzător al anului trecut. Reserva de bilete libere de contribuțiune a băncii austro-ungare e mai mică cu circa 15–20 milioane fiorini, decât în anul expirat, cu toate acestea însă reserva disponibilă de bilete ar fi suficientă pentru reducerea etalonului oficial, dacă Germania ar înceta cu adunarea capitalelor din piețele străine.

În periodul corespunzător al anului expirat, etalonul de interese notă la Berlin cu 2%, la Viena cu 1½% mai jos decât astăzi; iar cursul de viselor în mărci era numai cu 30 cruceri, al cambiilor asupra Parisului cu 20 cruceri, și asupra Londrei numai cu 12 cruceri mai redus. Din aceste cifre încă este evident, că numai cerințele germane influențează asupra pieței internaționale de monedă. Consolele germane se realizează în Londra, până când efectele străine aflătoare în proprietate germană se repatriază. La noi încă și acum se simte refluxul de fonduri indigene, cari în cursul ultimelor luni se cifrează la milioane. Din rapoartele, ce ne stau până astăzi la dispoziție, nu putem nutri speranța unei ameliorări

repentine a situațiunii; recomandăm deci băncilor noastre, ca să stăruie la reducerea reescomptului prin restringerea operațiunilor, pentru ca să fie scutite de neplăcerile, la cari ar fi expuse, în cas când băncile capitale ar fi nevoite a le abdice reescomptul. Cu toate că situația e nedecisă, tirgul de efecte la bursa din Viena și Pesta este liniștit. Cursurile au ramas aproape neschimbate, ce între actualele împrejurări se atribue lipsei de oferte. Rentele în cursul lunei expirate au suferit o mică scădere de $\frac{1}{2}\%$, s'au urcat însă obligațiunile căilor fer. ung. cu $1\frac{1}{2}\%$. Afacerile cu acțiuni sunt rare; mai preferite au fost acțiunile băncii austro-ungare și ale industriei de fer din Praga, precum și cele montane boheme. Valutele și devisele se mențin ferm, pe lângă o circulațiune redusă. Scontul privat se apropie de cel oficial. Reportul a ramas neschimbat.

Bursa din *Berlin* stă și acum sub impresiunea dificultăților tirgului monetar. Ea și-a început activitatea, după feriele de sărbători, cu mari realizări din cauza situațiunii nefavorabile a Băncii germane, care arată o circulație de 109 milioane mărci bilete supuse la contribuțiune. Însă în urma scirii, că discountul privat în Londra s'a redus cu $\frac{1}{8}\%$ și că rezervele Băncii germane cu încheierea quartalului se vor mări, afacerile și-au reluat cursul normal.

În *Paris* tendența bursei este fermă, pe lângă afaceri puține. Mai slab au fost cotate rentele franceze, făcându-se mari realizări.

În *Londra*, tirgul e viu, cu deosebire efectele spaniole au fost mult căutate în urma reducerii agiului la aur cu 2% .

În *Bucuresci* dispozițiunile au ramas bune, și cursurile se mențin cu fermitate. Scrisurile fonciare și rentele dela ultimul nostru raport incoace arată urcare de 1—2 franci. Tirgul acțiunilor a fost mai slab. ☉

Băncile noastre

„*Albina*“, institut de credit și de economii în Sibiu s'a întrunit în a XXVI-a adunare generală, Luni în 27 Martie a. c. n. Presidentul direcțiunii *Dl Iosif Sterca Șulău* ocupând presiul, constată că în sensul §-ului 24 din statute s'au depus la cassa institutului 1767 acțiuni și că sunt prezenți 41 acționari, reprezentând 1163 acțiuni cu 203 voturi. Fiind adunarea generală în sensul §-ului 26 din statute capace a lua concluse valide, presidentul declară adunarea generală deschisă, numind — în conformitate cu §. 25 din statute, notari pe domnii *Parteni Cosma* și *Dr. Ioan David*, iar scrutători și verificatori ai procesului verbal pe domnii *Dr. Ilie Beu* și *Dr. Remus Roșca*.

Se pource la pertractarea obiectelor puse la ordinea zilei; la propunerea D-lui protopop *Ioan Droș*; raportul anual al direcțiunii fiind publicat, tipărit și distribuit între acționari, se consideră cetit.

După acestea *Dl P. Cosma* cetesce raportul comitetului de supraveghiere, după care adunarea generală ia spre scire raportul anual al direc-

țiunii și al comitetului de supraveghiere, aproabă bilanțul anului de gestiune 1898 și dă absolutoriu direcțiunii și comitetului de supraveghiere pentru gestiunea anului 1898.

La punctul „*distribuirea profitului net*” adunarea generală primesce întru toate propunerea prezentată de direcțiune și publicată și în numărul ultim al Revistei noastre.

În consecință dividendă anului 1898 se fixează cu fl. 14.— de acțiune și se poate ridica imediat după adunarea generală. Suma de fl. 6500.— destinată *spre scopuri filantropice și culturale* se distribuie cum urmează:

a) Pentru masa studenților fl. 3000.—; b) pentru Școala civilă de fete a Asociațiunii fl. 1000.—; c) pentru Școala „Reuniunii femeilor române din Sibiiu” fl. 300.—; d) pentru Internatul român de fete din Brașov fl. 200.—; e) Asociațiunii pentru sprijinirea sodalilor români din Brașov fl. 200.—; f) pentru Internatul proiectat de „România Jună” din Viena rata IV fl. 200.—; g) pentru Societatea academică „Petru Maior” din Pesta fl. 100.—; h) „Alumneului național” din Timișoara fl. 100.—; i) Internatului Zsigaian fl. 100.—; j) fondului studenților bolnavi din Brașov fl. 100.—; l) fondului studenților bolnavi din Blaj fl. 100.—; m) fondului studenților bolnavi din Brad fl. 100.—; n) „Reuniunii române de muzică din Sibiiu” fl. 200.—; o) „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului” fl. 100.—; p) Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Sibiiu fl. 50.—; r) „Reuniunii de igienă din comit. Sibiiu” fl. 50.—; s) Gremiului comercial pentru cursul de contabilitate fl. 50.—; t) Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Brașov fl. 50.—; u) Societății „Carmen Sylva” din Graz fl. 50.—; v) Celor arși din Panticeu fl. 50.—; x) la dispoziția direcțiunii fl. 400.—

Urmând la ordinea zilei fixarea prețului marcelor de prezență pe anul 1899, prețul acelorora s'a stabilit ca și în anul expirat cu fl. 5.—.

Ultimul punct pus în program a fost alegerea a doi membri în direcțiune în locul Domnilor Iosif St. Șuluțiu și George Pop de Băsesci, al căror mandat a expirat. Presidentul predă presiulul vice-presidentului, D-lui *Alexandru Lebu*, apoi se face votare prin ședule, al cărei rezultat este, că Dl G. Pop de Băsesci a întrunit totalitatea voturilor date, iar Dl Iosif St. Șuluțiu 193 voturi, după care numiții domni au fost declarați realeși pe un nou period de 6 ani.

După acestea ocupând Dl I. St. Șuluțiu iarăși presiulul, constată că ordinea de zi este exhaiată și declară ședința de închisă.

*

„*Ardeleana*,” institut de credit și de economii în Orăștie. Bilanțul pe anul XIII. de gestiune încheiat cu 31 Decembre 1898, prezintă următoarele date: *Active*: Cassa fl. 15,789.74, Capital restant fl. 25,886.24, Efecte publice fl. 68,066.50, Efectele fondului de pensii fl. 12,304.79, Imprumut. pe cambii cu giranți fl. 532,293.90, Imprumut. pe cambii cu acop. hip. fl. 265,903.—, Imprumut pe ipotecă fl. 200,098.15, Imprumut. pe obligaț. cu caventați fl. 151,506.75. Imprumut. pe efecte publice fl. 1,136.—, Realități

fl. 64,052·37, Mobiliar fl. 408·19, Diverse conturi debitoare și interese restante fl. 48,454·98. *Pasive*: Capital social fl. 250,000 —, Fond general de rezervă fl. 84,660·61, Fond special de rezervă fl. 39,278·18, Fond de pensiuine fl. 12,304·70, Interese anticipate pe 1899 fl. 13,112·25, Avansuri la banca austro-ung. fl. 34,500·—, Cambii reescomptate fl. 117,662·—, Depuneri fl. 795,115·95, Dividende neridicate fl. 555·77, Diverse conturi creditoare fl. 7,797·87, *Profit curat*: fl. 30,921·19. *Contul Profit și perderi*: *Venite*: Profit transpus din 1897 fl. 214·43, Interese (diverse) fl. 99,341·40, Chirie fl. 1,543·27. *Eșite*: Interese (diverse) fl. 50,852·40, Spese (salare, marce de prezență, etc.) fl. 10,807·26, Contribuție fl. 8,472·89, Amortisare din mobiliar fl. 45·36, Profit curat fl. 30,921·19.

Propunerea direcțiunii pentru împărțirea profitului curat: 10% dividendă după 3000 acțiuni vechi fl. 15,000·—, 6% dividendă după acțiuni noue fl. 5,318·71, Fondului de rezervă fl. 905·48, Fondului special de rezervă fl. 7000·—, Tantieme fl. 905·48, Scopuri culturale și filantropice fl. 976·—, Profit transpus fl. 771·—,

Institutul acesta continuă a se consolida din ce în ce mai mult; cu dotațiunea anului curent de fl. 7900·—, totalul rezervelor va atinge respectabila cifră de preste fl. 144,000 —, și va întrece cu circa fl. 17,000 — jumătatea capitalului social.

În ce privesce efectele publice, institutul acesta ocupă — abstracțiune făcând de „Albina“ — *locul cel dintâiu* între toate instituturile noastre de bani, căci posedă în efecte (inclusive efectele fondului de pensiuine) considerabila sumă de preste fl. 80,000·—. Ceea-ce am dori este, ca pentru completarea interesantelor date statistice, ce institutul acesta publică la finea raportului său anual, pe viitor să se dea și un conspect, din care să se vadă că anume în ce efecte sunt plasate rezervele. De asemenea ar fi bine să se publice în raport și ziua adunării generale.

*

„*Brădetul*,” institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Orlat. Bilanțul pe anul V de gestiune conține: *Active*: Cassa cor. 5,823 67, Imprumuturi pe obligațiuni cor. 173,259·24, Escompt cor. 30,110·62, Efecte cor. 408·—, Mobiliar cor. 348·72, Anticipațiuni cor. 306·79, Interese restante cor. 4,723·98. *Pasive*: Capital cor. 25,000·—, Depuneri spre fructificare cor. 174,223·78, Fond de rezervă cor. 6,019·30, Creditori cor. 3000·—, Dividendă neridicată cor. 122·—, Interese transitoare cor. 1,955·69, *Profit curat* cor. 4,660·25. *Contul Profit și perderi*: *Venite*: Interese diverse cor. 16,209·12, Provisiune și Competențe cor. 3,573 90. *Eșite*: Interese diverse cor. 9,242·51, Spese de cancelarie cor. 1,073·30, Contribuțiuni cor. 1,820·89, Amortisări cor. 138·75, Onorar și marce de prezență cor. 2,743·—, Pretensiune neincasabilă cor. 104 32, Profit curat cor. 4,660 25.

Adunarea generală a fost convocată pe 21 Martie a. c. n.

*

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște. Bilanțul pe anul XV de gestiune, încheiat cu 31 Decembrie 1898, conține următoarele date: *Active*: Cassa fl. 4389·56, Împrumut. pe obligațiuni cu caventați fl. 171,106—, Împrumut. hipotecare fl. 150,646—, Cambii fl. 20,659—. *Credite de cont-curent* fl. 46,737·85, *Efecte publice* fl. 42,640—. *Mobilier* fl. 518·34, *Diversi debitori și interese transitoare restante* fl. 9,223·39. *Passive*: Capital social (depunerile membrilor) fl. 13,000—, Fondul de rezervă fl. 29,399·03, Fondul de binefaceri fl. 15,567·15, Depuneri fl. 333,153·58, Interese transitoare anticipate fl. 3,917·05, Cambii reescomptate fl. 12,250—, Împrumuturi pe efecte fl. 18,000.—, Diverse conturi creditoare fl. 11,531·60, *Profit curat* fl. 9,101·73, din care fl. 58·98 transpus din 1897. *Contul Profit și pierderi*: *Venite*: Profit transpus fl. 58·98, Interese (diverse) fl. 31,007—, Provisiuni fl. 1,849·54. *Eșite*: Interese (diverse) fl. 18,085·97. *Spese*: salare, marce de prezență, etc. fl. 2701·69, Contribuțiune fl. 2968·77, Amortisare din mobilier fl. 57·59, Profit curat fl. 9101·73.

Bilanțul acesta este unul dintre cele mai frumoase din câte ni-s'au prezentat în anul acesta. Față de capitalul social de fl. 13,000—, rezervele s'au urcat în urma dotațiilor însemnate, la fl. 29,399·03,* o sumă care întrece cu fl 3000— și mai bine *duplul* capitalului social. În ce privesc „efectele proprii“ institutul acesta urmează imediat după „Ardeleana“ din Orăștie, căci posedă considerabila sumă de fl. 42,640—, cu peste fl. 25,000— mai multe decât la finea anului 1897. Adunarea generală a fost convocată pe 19 Martie a. c. n.

*

„Chiseteiana“, reuniune de păstrare și anticipațiune în Chiseteu. Bilanțul II, încheiat cu 31 Decembrie 1898, conține: *Active*: Cassa fl. 224·56, Cambii fl. 7108·40, Spese de fondare fl. 96·16. *Passive*: Capital social fl. 4,617·85, Depuneri fl. 1,092·45, Cambii reescomptate fl. 1,110—, Interese transitoare fl. 94·76. *Profit curat* fl. 514·06. *Contul Profit și Pierderi*: *Venite*: Venit transpus din 1897 fl. 283·69, Interese de escompt fl. 508·65, Provisiune fl. 241·39, Taxe de fondare fl. 14—. *Eșite*: Interese de depuneri și reescompt fl. 233·57, Chirie, contribuțiuni, remunerațiuni fl. 151·40, Regii și amortisări din spese de fondare fl. 149·70. Venit curat fl. 514·06. Reuniunea numără 201 membri cu 413 cote à fl. 40— și adunarea generală a fost convocată pe 19 Martie a. c. n.

*

„Comoara“, institut de credit și economii societate pe acțiuni în Comoriște. Bilanțul pe anul VIII de gestiune, încheiat cu 31 Decembrie 1898, conține: *Active*: Cassa 446·20, Cambii 14,810—, Obligațiuni 12,992·60, Producte 556—. *Passive*: Capital 5000—, Fondul de rezervă 2500—, Depuneri 8852·98, Camete anticipate 331·22, Cambii reescomptate 11,300·50, *Venit curat* 820·10. *Contul Profit și pierderi*: *Venite*: Camete după cambii și obligațiuni 2246·73, Provisiuni 602·42, Venitul dela produse 245—. *Eșite*: Camete de reescompt și depuneri 1035·18, Dări (diverse) 328·65, Salare, chirie și spese de manipulare 910·22, *Venit curat* 820·10.

Din bilanțul publicat nu se vede, dacă cifrele arătate sunt fiorini ori coroane. Ne surprinde că aproape întreg portofoliul de cambii este reescomptat, dovadă că institutul face în măsură prea mare us de credit. Câțiva termeni neusitați: „conta“ și „camete“, în loc de „contul“ și „interese“ încă sunt de remarcat. Adunarea generală a fost convocată pe 30 Martie a. c. n.

*

„*Concordia*“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Uzdin-Ozora. Bilanțul publicat pe anul V de gestiune conține: *Active*: Cassa fl. 337·29, Cambii în portofoliu fl. 35,276·74, Cambii cu asigurare hipotecară fl. 1,526—, Capital neincurs fl. 482·17, Mobiliar fl. 100·90, Interese de reescompt anticipate fl. 137·96, Diverse conturi debitoare fl. 588·55. *Passive*: Capital fl. 15,500—, Fondul de rezervă fl. 3,698·14, Fondul pentru dubioase fl. 303·55, *Fondul censorilor* fl. 196·14, *Depuneri spre fructificare* fl. 336·27, Cambii reescomptate fl. 16,060·50. Dividende neridicate fl. 110·39, Diverse conturi creditoare fl. 28·27, Interese transitoare fl. 388·69, Profit curat fl. 1,827·66, din care fl. 113·76 transpus din 1897. *Contul Profit și perderi*: *Venite*: Interese fl. 3,225·11, Provisiune fl. 1,190·63, Venit transpus din 1897 fl. 113·76. *Eșite*: Interese fl. 962·97, Salare fl. 901·62, Contribuțiuni fl. 584·25, Chirie, etc fl. 253—, *Profit curat* fl. 1,827·66.

Ne surprinde neînsemnata sumă de fl. 336·27 de sub titlul „depuneri spre fructificare“; Ce să fie cauza? Deasemenea nu scim spre ce scop este creat un fond separat al censorilor. Adunarea generală a fost convocată pe 30 Martie a. c. n.

*

„*Corvineana*“, institut de credit și economii în Hunedoara, ne înștiințează, că dividendă fixată de adunarea generală ținută la 19 Februarie a. c. n. este de fl. 5— de acțiune (10%, în total fl. 3,500—) și se poate ridica imediat după adunarea generală.

Suma de fl. 180·60 votată spre scopuri de binefacere s'a distribuit cum urmează:

a) Bisericei gr.-or din Hunedoara fl. 70—, b) Scoalei gr.-or din Batiz fl. 20—, c) Bisericei gr.-or. din Nadaștia sup. fl. 20—, d) Bisericei gr.-or. din Cerișor fl. 10—, e) Scoalei învățăceilor de meserii din Hunedoara fl. 5·45, f) Bisericei gr.-or. din St. Maria de peatră fl. 14—, g) Anticipați în cursul anului 1898 din quota aceasta fl. 41·15.

*

„*Crișana*“, societate de economii și credit în Brad. Bilanțul publicat pe anul VIII de gestiune conține: *Active*: Cassa fl. 11,152·27, Cambii escomptate fl. 236,632·61, Imprumuturi pe obligațiuni fl. 40,828·82, Imprumut hipotecar fl. 11,568·45, Mobiliar fl. 454·81, Interese de reescompt anticipate fl. 172·09, Interese restante fl. 4,465·70, Anticipațiuni fl. 150—. *Passive*: Capital fl. 23,150—, Depuneri spre fructificare fl. 231,272·52, Cambii reescomptate fl. 13,738·50, Dividende neridicate fl. 138—, Fondul de rezervă fl. 21,600—, Interese anticipate fl. 4,687·77, *Profit curat* fl. 10,837·96, din care transpus din anul 1897 fl. 2,009·92. *Contul Profit și perderi*: *Venite*: Interese fl. 23,519·11, Provisiuni fl. 4,366—, Diverse fl. 2,380·71, Profit

transpus din anul 1897 fl. 2,009·92. *Eșite*: Interese fl. 14,074·37, Salarii și marce de prezență fl. 3,672·—, Chirie, Competințe, etc. fl. 873·20, Contribuțiuni fl. 2,767·67, Amortisațiune de mobiliar fl. 50·54, Profit curat fl. 10,837·96, din care transpus din anul 1897 fl. 2,009·92.

Institutul acesta cum se vede, posede în măsura cea mai mare încrederea publicului din părțile acelea, căci pe lângă un capital social de fl. 23,500·— și rezerve de fl. 24,000·— (inclusive dotațiunea anului curent), administrează depozite spre fructificare în sumă de fl. 231,272·52. Ar fi numai de dorit și în interesul bine priceput al acestui institut, ca o bună parte a acestor depozite să se plaseze în efecte publice, ușor realizabile în cas de necesitate.

Adunarea generală s'a ținut în 19 Martie a. c. sub conducerea preșidentului și tot odată directorului societății, a D-lui *Vasile Damian*, participând 24 din 118 membrii cu 252 din 463 părți fundamentale.

Profitul curat de fl. 10,837·96 s'a distribuit cum urmează:

Fondului de rezervă fl. 2,400·—; dividendă și supradividendă fl. 2,778·— (12%); pentru scopuri de *binefaceri, culturale* și adică: Casei naționale rata II, gimnasiului din Brad, elevilor diligenți dar miseri, fondului convictului gimnasial, bisericei din Brad spre scopuri școlare, fondului protopresbiteratului Zarand, pentru requisite de învățământ, școalelor nou zidite din Criscior și Ormindea, pentru masa studenților din Brașov, etc. fl. 2,115·—; remunerațiuni oficialilor, consiliului și comit. de supraveghiere fl. 1,620·—; transpus în contul anului 1899 fl. 1,974·96.

Prețul unei părți fundamentale în valoare nominală de fl. 50·— s'a fixat cu fl. 101·86. Dividendele, remunerațiunile și ajutoarele date se pot ridica imediat după adunarea generală. Bărbați de încredere au fost aleși: D-nii *George Bogdan* și Dr. *Pavel Oprîșa*, secretari dnii: *Petru Rimbaș* și Dr. *Ioan Radu*, membru în consiliu dl *N. Bedea* și în comitetul de supraveghiere dnii: *Simion Băcilă*, *Teodor Pap* și *Petru Gligor*.

Precum se poate vedea din cele premerse, institutul acesta, pe lângă că și dotează fondul de rezervă cu însemnata suma de fl. 2,400·—, mai jertfesce și pentru scopuri filantropice-culturale considerabila suma de fl. 2,115·—, adică aproape 25% ale profitului, putând servi în privința aceasta de model tuturor celorlalte bănci ale noastre.

*

„*Detunata*“, institut de credit și de economii din Bucium, ne avisează, că dividendă fixată de adunarea generală din anul curent este de fl. 2·— și se poate ridica dela 9 Martie a. c. n. începând în ori-ce timp.

Cuota de binefacere atinge suma de fl. 314·50 și s'a distribuit astfel:

a) Pentru „Enciclopedia română“, pe seama școalelor din Bucium, fl. 104·50; b) pentru cărți copiilor săraci din Bucium fl. 84·—; c) pentru trimiterea a doi băieți din Bucium la meserii fl. 80·—; d) școalei comerciale române din Brașov fl. 15·—; e) pentru edificarea școalei gr.-or. din Mogoș-Mămăligani fl. 15·—; f) societății academice „Petru Maior“ din Budapesta fl. 10·—; g) Mesei studenților din Brașov fl. 6·—.

*

„*Făgetana*“, institut de credit și de economii societate pe acțiuni în Făget. Bilanțul pe anul VII de gestiune încheiat cu 31 Decembrie 1898 prezintă următoarele date: *Active*: Cassa fl. 8,585·20, Imprumut. pe cambii cu giranți fl. 318,331·65, Imprumut. pe cambii cu acop. ipot. fl. 67,583·74, Imprumut. pe ipotece fl. 84,252·90, Imprumuturi pe obligațiuni cu caventași fl. 66,149·95, Credite de cont-curent fl. 45,068·45, Mobiliar fl. 916·10, *Acțiuni străine* fl. 8410—, Diverse conturi debitoare și interese restante fl. 17,724·87. *Passive*: Capital social fl. 100,000—, Fond de rezervă fl. 42,653·52, Fond de garanță fl. 3000—, Depuneri: în libele fl. 312,291·17, fondul de pensiuene fl. 13,242·84, Cambii reescomptate fl. 118,680·90, Interese anticipate pe 1899 fl. 4,737·51, Divid. neridicate fl. 10—, Diverse conturi creditoare fl. 1,726·69, *Profit curat* fl. 20,680·23. *Contul Profit și Perderi*: *Venite*: Profit transpus din 1897 fl. 621·03, Interese (diverse) fl. 63,482·50, Profit dela acțiuni străine fl. 197·90. *Esıte*: Interese (diverse) fl. 27,768·71, *Spese*: Salare și marce de prezență fl. 6,860.—, chirie, porto, etc. fl. 3,353·79, Contribuțiuni (diverse) fl. 5,354·15, Amortisări fl. 201·80, Diferință la cumpărări și vëndări de realități fl. 82·75, Profit curat fl. 20,680·23.

Propunerea direcțiunei pentru împărțirea profitului curat 10% dividendă fl. 10,000—, Fondului de rezervă fl. 8647·56, Tantieme fl. 1,030·82, Scopuri filantropice și culturale fl. 401·85, transpus în contul anului viitor fl. 600.—.

Comparând bilanțul acesta cu cel de pe 1897, observăm înainte de toate, că în bilanțul anului 1898 interesele transitoare anticipate sunt aproape cu fl. 2700— *mai mici* decât în bilanțul pe 1897, deși în anul expirat totalul intereselor incassate este cu preste fl. 3000— *mai mare* decât în 1897. Natural ar fi fost deci, ca și interesele transitoare anticipate să crească, nu să scadă. Mai departe ne surprinde în „*Active*“ poziția: „Diverse conturi debitoare și interese restante“, care a crescut față de anul 1897 cu considerabila sumă de preste fl. 11.500—, de unde se poate concluda, că la institutul acesta sunt multe pendențe, și că interesele restante s’au calculat cu un procent urcat. De asemenea nu ne putem explica cum se poate ca fondul de pensiuene să crească într’un an dela fl. 9211·70 la fl. 13,242·84 va să ăică cu preste fl. 4000—, când din profitul curat al anului 1897 a fost dotat numai cu fl. 204·75. Din cotisațiunile funcționarilor și din resursele proprii, nu credem, că a putut crește atât de considerabil. În fine nu putem cu destulă insistență recomanda acestui institut, ca în locul acțiunilor străine, de cari posedă în sumă de peste fl. 8400—, să-și procure efecte publice, cari, ce e drept, sunt mai puțin rentabile decât acțiunile, dar cu atât mai sigure și mai acomodate pentru plasarea fondurilor de rezervă, fiind-că în cas de necesitate se pot mai grabnic realiza.

*

„*Fortuna*“, institut de credit și economii societate pe acțiuni în Rodna veche, Bilanțul pe anul XV de gestiune încheiat cu 31 Decembrie, conține: *Active*. Cassa fl. 2,396·55, Imprum. ipot. fl. 43,641·61, pe obligațiuni fl. 58,323·40, cambiale fl. 24,260·73, Interese restante fl. 2,473·73, Inventar fl. 791·60, Acțiuni de bancă ale fondului de rezervă fl. 1,290—, *Spese proces*.

anticip. fl. 200.—, Efecte fl. 135.—, Casa institutului fl. 8,500.—, Diverse conturi active fl. 678·23. *Passive*: Capital fl. 20,000.—, Depuneri fl. 78,178·37, Credite fl. 19,000.—, Reescompt fl. 17,706·83, Fond de rezervă fl. 3,342·96, Interese anticipate fl. 1,183·13, *Profit curat* fl. 3,279·56. *Contul Profit și Perderi*: *Venite*: Transpus din 1897 fl. 57·38, Interese (diverse) fl. 9,888·62, Provisiuni și diverse fl. 2,505·98. *Eșite*: Interese (diverse) fl. 3,569 80, Dări fl. 940·61, Salare și chirie fl. 1,512.—, Amortisări (diverse) fl. 2,541·66, Diverse fl. 608·35, Profit curat fl. 3,279·56.

Propunerea direcțiunii pentru împărțirea profitului curat: 9% dividendă fl. 1800.—, Fondului de rezervă fl. 1,251·48, Fondului cultural și filantropic fl. 200.—, de transpus în anul viitor fl. 28·08. Cuponul se rescumpără cu fl. 2·25.

Fondul de rezervă ar fi mai consult să se plaseze în efecte publice, cari în tot cazul sunt mai sigure decât acțiunile.

*

„*Hondoleana*,“ însoțire de anticipație și credit în Hondol. Bilanțul pe anul III. de gestiune, încheiat cu 31 Decembre 1898, cuprinde următoarele: *Active*: Cassa cor. 2,140·89, Cambii cor. 46,032.—, Mobiliar cor. 313·59, Interese restante cor. 1,073·61, Anticipațiuni cor. 306.—, Spese restituibile cor. 65·16. *Passive*: Părți fundamentale cor. 20,959.—, Depuneri și int. capit. cor. 14,979·96, Fond de rezervă cor. 391·25, Reescompt cor. 10,000.—, Dividendă neridicată cor. 352·40, Interese transitive cor. 367·79. *Profit curat* cor. 2,880 85. *Contul Profit și Perderi*: *Venite*: Interese cor. 3,834 22, Provisiuni cor. 781·26, Taxă de înscriere cor. 10.—, Diverse *accidente* (?) cor. 1,861·14, Intrate din 1897 cor. 147·19. *Eșite*: Interese la depuneri și reescompt cor. 1,219·28, Salare și marce de prezență cor. 1,464.—, Contribuție și timbru cor. 554·84, Chirie, spese și amortisare din mobiliar cor. 514·84. Profit curat cor. 2,880·85.

Institutul acesta se ocupă numai cu escomptul de cambii. De excepționat avem expresiunile „interese transitive“ și „Diverse accidente;“ cea d'ântăiu s'ar pute înlocui cu „int. transitoare.“ Însoțirea numără 257 membrii cu 792 părți fundamentale și adunarea generală a fost convocată pe 12 Martie a. c. n.

*

„*Lugoșana*,“ institut de credit și economii societate pe acțiuni în Lugoș. Bilanțul pe anul X de gestiune, încheiat cu finea lui Decembre 1898, conține: *Active*: Cassa fl. 10,320·10, Cambii escomptate fl. 517,212·95, Imprumut. hipotecar fl. 31,606·71, Realități fl. 1,989·41, Efecte fl. 1,725.—, Mobiliar fl. 1,545·85, *Interese de reescompt anticipate* fl. 613·14, Interese restante fl. 791·30, Cassa de păstrare postală fl. 4743·75, Capital de acțiuni restant fl. 10,775·42, Debitori fl. 1,484·61. *Passive*: Capital fl. 150,000.—, Fonduri de rezervă fl. 13,828·53, Fond de pensie fl. 1,337·36, Fond cultural fl. 1,286·90, Depuneri fl. 315,031·27, Reescompt fl. 76,705.—, Contribuție după int. de dep., etc. fl. 1898·71, Interese după capit. de acțiuni em. II. fl. 3,965·77, Dividendă neridicată fl. 120.—, Interese transitoare pe 1899

fl. 5,837·35, Creditori fl. 2,611·10, *Profit curat* fl. 10,186·25, din care fl. 288·30, transpus din 1897. *Contul Profit și perderi: Venite:* Interese diverse fl. 47,206·73, Venit la realități fl. 105·70. *Eșite:* Interese (diverse) fl. 25.005·08, Contribuții (diverse) fl. 4,044·32, Amortisare din mobiliar fl. 171·76, Salare și marce de prezență fl. 5,134·50, Spese diverse fl. 3058·82, Profit curat fl. 9,897·95.

Propunerea direcțiunii pentru împărțirea profitului curat: Dividendă 8% după em. I. fl. 4,560—, Fondurilor de rezervă fl. 2,355·39, Fondului de pensuni fl. 500—, Fondului cultural și pentru scopuri de binefacere fl. 535—, Remunerațiuni fl. 1,315—, la dispoziția direcțiunii fl. 365—.

Institutul acesta, în decurs de 10 ani, de când există, și-a urcat capitalul original de fl. 57,000— la suma de fl. 150,000—, față de care rezervele totale se urcă, inclusive dotațiunea anului curent, la circa fl. 20,000—. Față de anul 1897 depunerile spre fructificare au crescut cu însemnata sumă de fl. 67,203·96 la fl. 315,031·27, cari sunt plasate, am pute dice toate, în cambii și numai o sumă disparent de neînsemnată de fl. 1,725— în efecte. In ce privește bilanțul și contul profitului și perderii observăm, că profitul curat arătat în contul bilanțului, nu consună cu cel din contul profitului și perderii, căci acesta din urmă arată un profit mai mic cu fl. 288·30, adecă cu suma transpusă din 1897. Aceasta provine de acolo, că s'a întrelăsat trecerea acestei sume între „Venitele“ contului Profit și perderi, care astfel arată de fapt numai venitul curat al anului 1898.

Aduarea generală a fost convocată pe 23 Martie a. c. n.

*

„*Murășanul*“, institut de credit și economii în Maria-Radna. Bilanțul I, încheiat cu 31 Decembre 1898, cuprinde: *Active:* Capital social restant 13.910—, Spese de fondare 373·32, Cassa 4,472·46, Escompt 62,486·70, Hipotecă 4,023·50, Credite personale 4,649·50, Lombard 1,382—, Mobiliar 369·08, Efecte proprii 370—. *Passive:* Capital social 40.000—, Fond de rezervă 11·50, Depuneri 11,885·23, Depozite de cassă 2·60, Reescompt 37,808, Interese transitorii 527·29. *Profit curat* 1,801·94. *Contul Profit și perderi: Venite:* Interese (diverse) 5,648·35, Provisiune 6·45, Interese dela efecte 13·97. *Eșite:* Amortisare 134·34, Salare și spese 1964·71, Interese (diverse) 1,767·78. Profit curat 1801·94. De observat am avé numai, că din bilanțul publicat nu se vede dacă sumele arătate sunt fiorini ori coroane. Adunarea generală a fost convocată pe 27 Martie a. c. n.

*

„*Nădlăcana*“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Nădlac. Bilanțul pe anul I. de gestiune presintă următoarele date: *Active:* Cassa fl. 4,905·97, Cambii de bancă fl. 161,216·61, Spese de protest fl. 21—, Debitori fl. 266—, Mobiliar fl. 822·33. *Passive:* Capital social fl. 50,000—, Depuneri spre fructificare fl. 43,724·35, Cambii reescomptate fl. 69,347—, Fondul de rezervă fl. 29·12, Interese anticipate fl. 886·40, Creditori fl. 140·25, *Profit curat* fl. 3,104·79. *Contul Profit și perderi: Venite:* Interese fl. 8,769·72,

Competințe și Provisiuni fl. 1,019·71. *Esșite*: Interese (diverse) fl. 2,311·76, Spese diverse fl. 3,481·76, Contribuțiune fl. 799·75, Amortisare din mobiliar fl. 91·37, Profit curat fl. 3,104·79. Adunarea generală a fost convocată pe 19 Martie a. c. n.

*

„*Oraviciana*“, societate pe acțiuni în Oravița. (Cassa de păstrare poporală). Bilanțul pe anul VI. de gestiune încheiat cu 31 Decembre 1898 conține: *Active*: Cassa 7,545·17, Escompt 124,172·23, Credite camb. cu acop. hip. 325,817·02, Imprumut. hipotecare 344,060·04, Credite personale 6,214·81, Efecte 1,220—, Cont-curent 2,763.—, Diverși debitori 3,792·45, Mobiliar 826·17, *Pasive*: Capital 100,000—, Depuneri 507,589·16, Fond de rezervă 20,906·68, Fond de rezervă disponibil 4,776·11, Fond de pensuni 1,500—, Fond cultural 930·22, Reescompt 154,777—, Interese anticipate pe 1899 9,101·53, Dare după interese de depuneri 1,203·30, Dividendă neridicată 225—, Diverși creditorii 3,252·62, *Profit curat* 12,149·27. *Contul Profit și perderi*: *Venite*: Interese (diverse) 58,608·38, Provisiuni, etc. 6,365·72. *Esșite*: Interese (diverse) 37,736·30, Salare și renumerațiuni 5,911·24, Chirie, spese, etc. 2,469·05, Contribuțiuni (diverse) 6,616·44, Amortisare din mobiliar 91·80, Profit curat 12,149·27.

Din bilanțul publicat nu se vede dacă cifrele arătate sunt fiorini ori coroane. Adunarea generală a fost convocată pe 2 Martie a. c. n.

BCU Cluj / Centrul * University Library Cluj

„*Plugariul*“, cassă de economii societate pe acțiuni în Săcădate. Bilanțul I, încheiat cu 31 Decembre 1898 conține: *Active*: Cassa fl. 277·84, Cambii fl. 16,520·31, Mobiliar fl. 171.— *Pasive*: Capital fl. 5000, Depuneri fl. 6,783·33, Reescompt fl. 3,929, Interese anticipate pe 1899 fl. 205·35, creditorii fl. 111·60. Profit curat fl. 939·87. *Contul profit și perderi*: *Venite*: Interese dela cambii fl. 791·06, Competințe fl. 804·98. *Esșite*: Spese de fundare, spese, tipărituri, porto, etc. fl. 270·35, Amortisare din mobiliar și contribuțiuni fl. 86·59, Interese de depuneri fl. 299·23. Profit curat fl. 939·87.

Propunerea direcțiunii pentru distribuirea venitului curat: 8% dividendă fl. 400.— Tantieme și remunerațiuni: fl. 146,— Școalei gr.-or. din Săcădate fl. 887. Să se transpună pe 1899 fl. 85.— Fondului de rezervă fl. 300.— Adunarea generală a fost convocată pe 11 Februarie a. c. n.

*

„*Reuniune de împrumut și păstrare*“ în *Iva-mare*. Bilanțul publicat pentru anul XIV de gestiune conține: *Active*: Cassă cor. 450·13, Imprumut hipotecar cor. 14,629·96, Imprumut cu cavenți cor. 30,137·29, Imprumut cu cambii cor. 31,433·76, Imprumut personal cor. 3,751·22, Imobile cor. 800. — Interese restante cor. 1,996·67, Interese anticipate la reescompt cor. 149·12. *Pasive*: Capital cor. 14,000—, Depuneri spre fructificare cor. 41,892·28, Reescompt cor. 23,054—, Fondul de rezervă cor. 1,946·70, Interese anticipate cor. 843·81, *Profit curat* cor. 1,611·36. *Contul Profit și perderi*: *Venite*: Interese cor. 8,287·34, Taxe de înscriere cor. 62— Diverse

cor. 404·20. *Esıte*: Interese cor. 4,699·02, — Dare cor. 655,07, Salare și remunerațiunii cor. 1,432—, Fondului de rezervă coroane 36—. Diverse cor. 320·09, Profit curat coroane 1,611·36. Propunerea direcțiunii pentru împărțirea profitului curat: Fondului de rezervă cor. 170·80, Dividendă cor. 1102—, Fondului cultural și celui de ajutorare al funcționarilor cor. 103·06, Pentru crearea unui fond de clădire cor. 235 20.

*

„*Sătmăreana*“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Seini. Bilanțul pe anul VII de gestiune, încheiat cu 31 Decembre 1898, conține: *Active*: Cassa fl. 3,536·32, Rate restante din capitalul social fl. 1,552·10, Escompt fl. 166,203—, Cambii cu acop. hip. fl. 104,924—, Credit ipot. fl. 43,501·84, Obligaț. cu cavenți fl. 14,257—, Cont-curent fl. 3,614·23, Efecte fl. 2,020—, Depozite fl. 1,433·43, Relități fl. 9,326·03, Avansuri fl. 2,838·30, Diverse conturi debitoare fl. 8,962·12, Mobiliar fl. 971·83. *Pasive*: Capital fl. 100,000—, Fond de rezervă fl. 7,533·93, Fond de pensiuine fl. 529·44, Depuneri fl. 78,673·94, Reescompt fl. 162,764—, Dividendă neridicată fl. 402—, Diverse conturi creditoare fl. 59·80, Interese transit. anticipate fl. 4,261·71, *Profit curat* fl. 8,915·38. *Contul Profit și perderi*: *Venite*: Interese (diverse) fl. 34,025·56, Venit la realități fl. 289.—, Diverse fl. 770·75. *Esıte*: Interese (diverse) fl. 15,847·13, Contribuțiune fl. 2,457·99, Spese fl. 1,267·59, Salare și marce de presentă fl. 4,078·77, Amortisări fl. 2,518·45, Profit curat fl. 8,915·38. Propunerea direcțiunii pentru împărțirea profitului curat: 6% dividendă fl. 6,000—, Fondului de rezervă fl. 2,243·98, Tantieme fl. 534·78, Fondului de pensiuini și pentru scopuri culturale și umanitare câte fl. 58·31, la dispoziția directorului executiv fl. 20—.

Din raportul direcțiunii cătră adunarea generală vedem, că la institutul acesta s'au petrecut în anul expirat de gestiune lucruri destul de regretabile, de cari băncile noastre până acum au fost ferite. Adunarea generală a fost convocată pe 27 Martie a. c. n.

*

„*Schintea*“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Tăure (Tohát în comit. Bistrița-Năsăud). Bilanțul pe anul III. de gestiune încheiat cu 31 Decembre 1898 conține: *Active*: Cassa fl. 126·02, Cambii escomptate fl. 15,210—, Mobiliar fl. 60—, *Pasive*: Capital fl. 5,000—, Depuneri: de ale privaților fl. 4,040·78, de ale fondului de rezervă fl. 426·66, Cambii reescomptate fl. 4,970—, Creditori fl. 51·31, Dividende neridicate fl. 46·75, *Profit curat* fl. 860·52. *Contul Profit și perderi*: *Venite*: Interese fl. 1,164·51, Provisiuni și taxe fl. 713·04. *Esıte*: Interese (diverse) fl. 600·25, Dări (diverse) fl. 147·33, Salare, etc. fl. 269·45, Profit curat fl. 860·52.

În bilanțul acesta observăm lipsa intereselor transitoare anticipate, cari n'ar trebui pierdute din vedere. Adunarea generală a fost convocată pe 26 Februarie a. c.

*

„*Silvania*“, institut de credit și economii în Șimleul-Silvaniei, ne roagă să rectificăm o eroare ce s'a strecurat în bilanțul ei, publicat în Nr. ultim al revistei noastre, tipărindu-se la pag. 140; șirul 20 de sus în jos „*Percepțiuni*“ fl. 6,952·67, în loc de „*Percentuațiune*“ fl. 102·02.

Făcând rectificarea aceasta observăm, că din partea noastră este greșită numai suma, pe când cuvântul „*Percepțiune*“, care de altcum ne-a scăpat în rëndul trecut din vedere, este tipărit greșit și în „*analele*“ publicate de acest institut. Am dori numai se scim, ce anume este a se înțelege sub „*Percentuațiune*“ ?

*

„*Ulpiana*“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Grădiște. Bilanțul pe anul VIII de gestiune încheiat cu 31 Decembre 1898, conține următoarele date: *Active*: Cassa fl. 524·74, Cambii fl. 35,186·—, Cambii cu acop. hip. fl. 19,015·—, Mobiliar fl. 432·50, Efecte fl. 372·10, Giro Conto fl. 220·95, Spese restituibile și un debitor fl. 181·02, Interese de reescompt anticipate și interese restante fl. 402·06. *Pasive*: Capital social fl. 15,000·—, Depuneri și interese capitalizate fl. 14,664·55, Reescompt fl. 20,991·50, Fond de rezervă fl. 2,151·80, Dividendă neridicată fl. 99·—, Creditor fl. 79·90, Interese de escompt anticipate fl. 545·40, *Profit curat* fl. 2802·22. *Contul Profit și perderi*: *Venite*: Interese (diverse) fl. 5,264·25, Provisiuni și Diverse fl. 1,948·46. *Eșite*: Interese (diverse) fl. 2,314·71, Salare fl. 1,196·—, Spese, porto, chirie, etc. fl. 214·87, Contribuț. fl. 652·91, Amortisare fl. 22·—, Profit curat fl. 2,802·22.

Fondul de rezervă de fl. 3000·— (inclusive dotațiunea de acum) față de capitalul social, depuneri și reescompt, cari laolaltă trec peste fl. 50,000·— ni-se pare prea mic. Adunarea generală a fost convocată pe 7 Februarie a. c. n.

*

„*Unirea*“, asociațiune de credit și economii în Vadu. Bilanțul anului IV conține: *Active*: Cassa fl. 345·51, Cambii escomptate fl. 42,741·67, Imprumut cu obligaț. fl. 8,117·34, Spese de fond. fl. 100·—, Mobiliar fl. 120·41. *Pasive*: Capital fl. 6,333·21, Fond de rezervă fl. 1,002·45, Interese anticip. fl. 979·—, Depuneri spre fructificare fl. 40,710·59, Diverse fl. 1,009·78. *Profit curat* fl. 1,394·90. *Contul Profit și perderi*: *Venite*: Interese după cambii fl. 3,279·71, după obligaț. fl. 811·11, Taxe de înscriere fl. 81·—, Profit din anul 1897 fl. 10·—. *Eșite*: Interese fl. 1,772·45, Salare, porto, etc. fl. 432·62, Contribuțiuni fl. 317·13, Remunerațiuni fl. 165·50, Provisiune fl. 37·30, Chirie fl. 35·50, Amortis. de mobiliar și spese de fondare fl. 26·44.

Propunerea direcțiunii pentru împărțirea profitului curat: Se dau conform §. 49. din statute 10% fond. de rezervă fl. 139·49, 5% pentru depunerile lunari și quotele plătite în plin a membrilor fl. 217·57, 4% tantiemă membrilor direcțiunii și comitetului de supraveghere fl. 55·80, 4% tantiemă directorului executiv fl. 55·80, 2% tantiemă funcționarilor fl. 27·90, supradividendă membrilor asociațiunii fl. 625·—. Pentru binefaceri suma de fl. 273·34 și anume: pentru crearea unui fond spre ajutorarea copiilor

săraci din Vadu fl. 20.—, remunerație directorului executiv fl. 20.—, remunerație membrilor direcțiunii și comitetului de supraveghere fl. 60.—, iar restul de fl. 173 34 ca dotațiune fondului de rezervă. Adunarea generală, care va avea să decidă și transformarea asociațiunii în societate pe acțiuni este convocată pe 2 Iunie a. c. n.

De observat am avea numai, că din suma de fl. 273 34 destinată pentru scopuri de binefaceri, de fapt numai fl. 20.— se folosesc spre scopul acesta pe când partea cea mai mare servește pentru remunerațiuni și dotarea fondului de rezervă, cari nu se pot subsuma între binefaceri.

„*Cordiana*“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Foventea (Föfeld), a decis în adunarea generală din 12 Februarie 1899 urcarea capitalului de acțiuni dela 30,000 cor. la 60,000 cor. prin o a doua emisie de 300 acțiuni à 100 cor. sub următoarele condițiuni: De fie-care acțiune veche vor primi acționarii câte o acțiune nouă în preț de 100 cor. plus două cor. ca taxă de înscriere. Terminul ultim de optare este stabilit pe 30 Aprilie 1899; iar acțiunile neoptate până la acest termen sunt rezervate tot acționarilor vechi cu 112 cor. de acțiune, până la finea lui Maiu a. c. Remânând încă acțiuni neoptate din partea acționarilor vechi, se vor da și la neacționari și anume din 1 Iunie până la 1 Septembrie 1899 cu 112 coroane de acțiune, din cari cor. 100 se vor adăuga la capitalul social, iar plusul de 12 cor. se va conta la fondul de rezervă.

La subscrierea listei sunt a se depune 20 cor. plus 2 cor. taxă de înscriere de fiecare acțiune, iar pentru cele subscribe după terminul prim (30 Aprilie 1899) 32 cor. Ratele următoare se vor vărsa în sume de câte 20 cor. tot din trei în trei luni cu începere din 1 Septembrie 1899 până la finea lui August 1900, când va fi tot capitalul vărsat. Acțiunile din această emisiune vor participa numai la dividenda anului de exercițiu 1901, iar până la 31 Decembrie 1900 vor primi 6% interese după ratele vărsate. Acțiunile definitive se vor libera îndată ce s'a vărsat prețul lor. Acest institut, sub conducerea bună a D-lui Cordescu, a făcut progres frumos. Dividenda anului expirat a fost de 8%. Atât subscrierea de opțiune, cât și vărsământul ratelor se poate face și la cassa institutului „Albina“ din Sibiu.

*

„*Racoțana*“, cassă de credit și de păstrare în Șeica-mare, fundată la 1895 cu un capital social de fl. 10,000 à fl. 50 și urcat la anul 1897 prin o nouă emisie la fl. 20,000,— lansează cu data de 15 Martie 1899 un apel pentru o a treia emisiune de acțiuni în mărime de fl. 30,000, atingând astfel capitalul social cifra de fl. 50,000. Acționarii vechi vor primi acțiunile cu prețul nominalului, iar cei noi, pe lângă valoarea acțiunii de fl. 50,— au să contribue la fondul de rezervă cu fl. 12 de fiecare acțiune. Suprasolvirea se face deodată până la 15 Maiu 1899, iar noul vărsământ în rate anuale de câte fl. 12 50, după cari acționarii primesc dela institut o dobândă anuală de 6%,— până la anul 1902. „Racoțana“ a dat până acuma 10% dividendă.

⊙

Bănci noue. Aflăm că în 23 l. tr. și-a început activitatea o nouă bancă românească. „Grănițerul,” institut de credit și economii, societate pe acțiuni în H.-Dobra, și că la inițiativa mai multor fruntași, în Cubin, de pe malul Dunării, încă este pe cale a se înființa o nouă societate pe acțiuni sub firma „Dunăreana.” Date mai de aproape ne lipsesc.

*

Dividenda după acțiunile băncilor române din Ungaria pe anul de exercițiu 1898.

	Nominalul acțiunii fl.	Dividenda per acțiune fl. or.	Terminul de rambursare
Albina din Sibiu	100	14.—	la prezentare
Ardeleana din Orăștie . .	50	5% 6%	la prezentarea după acțiunile Nr. 1—3000 după acțiunile Nr. 3001—5000
Arieșana din Turda	50	3.50	15 Maiu 1899
Auraria din Abrud	100	10.—	la prezentare
Aurora din Năsăud	* 50	?	
Beregsana din Beregsau . .	40	—.—	cu câștigul net se dotează fondul de rezervă.
Berzovia din Jidovin . . .	* 25	?	
Bistrițana din Bistrița . .	100	10.—	la prezentare
Bocșana din Bocșa-mont. .	50	3.—	dto
Brădetul din Orlat	c 50	2.50	dto
Buna din Feleacul-săsesc . .	* 10	—.—	nu dă dividendă
Chiseteiana din Chiseteu . .	* 40	?	
Chișodana din Chișoda . . .	50	?	
Comoara din Comoriște . . .	20	1.60	1 Maiu 1899
Concordia din Uzdin	50	?	
Cordiana din Foventea . . .	c 100	4.—	la prezentare
Corvineana din Hunedoara .	50	5.—	dto
Crișana din Brad	* 50	6.—	dto
Cassa de păstrare Miercurea .	c 100	?	bancă nouă
Cassa de păstr. Sasca-mont. .	50	?	
Cassa de păstrare din Seliște .	* 100	18%	la prezentare, dar numai la cassa institutului
Detunata din Bucium	25	2.—	la prezentare
Doina din Câmpeni	50	3.50	1 Maiu 1899
Economia din Lugos	* ?	?	
Economul din Cluș	50	4.50	la prezentare
Făgețana din Făget	100	10.—	1 Maiu 1899
Feldru din Feldru	* 50		
Fortuna din Rodna-veche . . .	25	2.25	1 Maiu 1899
Furnica din Făgăraș	200	14.—	(propusă adunării generale din 3 Maiu a. c.)

Prescurtări: * părți fundamentale, precum și mise. c coroane.

Hațegana din Hațeg . . .	* 50	5.—	1 Maiu 1899,
Hondoleana din Hondol . . .	* c 30	1.20	la scad. 1 Aprile 1899
Hunedoara din Deva . . .	* 50	5.—	la prezentare
Iulia din Alba-Iulia . . .	50	4.—	15 Aprile 1899
Ligeșana din Ligeș . . .	* 50	?	
Lipovana din Lipova . . .	100	8.—	23 Februarie 1899
Luceafărul din Verșeș . . .	50	2.50	la prezentare
Lugoșana din Lugoș . . .		8.—	dto
Mielul din Poiana . . .	50	4.—	dto
Monoreana din Monor . . .	25	?	
Munteana din Ofenbaia . . .	20	1.20	la prezentare
Mureșana din Reghin . . .	50	4.—	1 Iulie 1899
Mureșanul din M.-Radna . . .	100		5% după vërsămëntul făcut
Nădlăcana din Nădlac . . .	50	2.50	la prezentare
Nera din Bozovicium . . .	c 100	—.—	bancă nouă
Olteana din Viștea-inf. . .	50	?	1 Maiu 1899
Oravițana din Oravița . . .	50	3.50	la prezentare
Parsimonia din Bran . . .	50	4.50	dto
Patria din Blaș	100	10.—	dto
Plugarul din Săcădate . . .	c 100	4.—	dto
Racoșana din Șeica-mare . . .	c 100	5.—	dto
Rîureana din Capolnoc-Măn. . .	10	?	
Reuniunea Ilva-mare . . .	* 20	?	
Sătmăreana din Seini . . .	100	6.—	la prezentare
Schinteia din Tăure . . .	25	?	
Sebeșana din Sebeșul-săs. . .	50	4.50	la prezentare
Selăgeana din Șibou . . .	50	2.50	2 cupoane 1 Iuliu 1899
Sentinela din Satul-nou . . .	50	3.50	la prezentare
Silvania din Șimleu . . .	50	4.50	dto
Șoimușana din Șoimuș . . .	c 50	1.50	dto
Someșana din Dej . . .	100	8.—	dto
Speranța din Borgo-Prund . . .	25	?	
Steaua din Petrovoselo . . .	c 100	3.—	la prezentare
Timișana din Timișoara . . .	100	7.50	dto
Ulpiana din Grădiște . . .	25	3.—	dto
Unirea din Vad	* 50	?	
Victoria din Arad . . .	100	8.—	la prezentare
Vlădeasa din B.-Huedin . . .	50	3.—	15 Maiu 1899
Zărăndeana din Băița . . .	c 100	?	
Zlăgneana din Zlagna . . .	25	1.25	1 Maiu 1899

Firme comerciale:

Concordia din Sibiu . . .	c 200	5%	interese, la prezentare
Mercur din Deș	50	6%	dto

Reforma Casselor de păstrare. Directorii institutelor provinciale reprezentate în direcțiunea băncii centrale hipotecare a casselor de păstrare din Ungaria, s'au întrunit la 9 Martie a. c. în o conferință, care s'a ocupat cu chestiunea mult ventilată a reformei institutelor de credit și economii. Această conferință a fost presidată de contele Stefan Tisza; ministrul de finanță a fost reprezentat prin un organ al său. Resultatul debaterilor se poate reasuma în următoarele:

Conferența e de convingerea, că partea cea mai mare a institutelor de bani din Ungaria se compune din institute înfloritoare și situate pe base sănătoase, cari merită încrederea autorităților și publicului, și nu au lipsă de nici o regulamentare. De altă parte conferența nu poate nega, că — deși în mod sporadic — s'au ivit și simptome, cari au avut de urmare păgubirea simțitoare a acționarilor și deponenților, și astfel pot duce la sgu-duirea încrederii puse în institutele de bani din țeară. Conferința e de părere, că împedecarea abuzurilor ivite este posibilă și necesară, fără ca pentru aceasta să fie lipsă de jignirea și păgubirea activității institutelor solide și sănătoase, și este chiemarea chiar a acestor institute, a conduce acțiunea de reformă pe calea potrivită și a conlucra la realizarea ei.

Din acest motiv conferința deleagă un comitet cu însărcinarea: să prezenteze unei conferințe ulterioare propuneri concrete în chestiunea reformelor devenite necesare.

Ca principii conducătoare conferința stabilește încă de acum următoarele:

1. Sanarea neajunsurilor existente este a se încerca în primul rînd *pe cale autonomă, socială, reducîndu-se amestecarea autorităților* la minimul posibil.

2. Reforma este a se executa fără ca rezultatele obținute prin activitatea semiseculară a casselor de păstrare din Ungaria *pe baza dezvoltării lor istorice*, să fie periclitare.

3. Este de aprețiat, că întru cât se ivesce lipsa unor anumite dispozițiuni referitoare la *mărimea capitalului social, la adunarea fondurilor de rezervă și la raportul între capitalul propriu și depozitele spre fructificare.*

4. Sunt a se crea garanții depline, ca depozitele să se plăseze numai în atari active, cari din punct de vedere al *siguranței, al eschiderii ori-cărei periclitări și al mobilității, resp. mobilisabilității* sunt pe deplin corespunzătoare, și să se evite periclitarea depozitelor prin *dezvoltarea prea mare a reescomptului.*

5. Este a se asigura încheierea și *suprarevisuirea bilanțurilor prin specialiști*, ca să se eschidă ori-ce abus în această privință.

Această conferență, care pare că a recunoscut cauzele adevărate ale rēului și a ales și calea cea mai potrivită pentru sanarea lui, merită întreaga atențiune și a băncilor noastre.

„*Banca națională a României*“ s'a întrunit în adunare generală în 21 Faur (5 Martie) sub presiul dlui vice-governor Anton Carp, asistat de d-nii St. R. Bechiano și N. Ioanid în calitate de scrutători. Au participat în total 123 acționari, reprezentând 1167 voturi și peste 16000 acțiuni. După cetirea raportului consiliului de administrațiune s'a aprobat cu unanimitate bilanțul anului 1898, publicat și în numărul trecut al revistei noastre; s'a votat consiliului de administrațiune absolutoriu pentru gestiunea sa. și s'a distribuit beneficiul net, conform propunerii prezentate (112 fcs. de acțiune). Procedând după acestea la alegerea membrilor al căror mandat a expirat, din cele 1167 voturi date, a întrunit d-l Anton Carp, ca director 1160 voturi și dl Al. Vericeanu, ca censor 1129 voturi, proclamându-se ambii aleși pe un nou period de patru ani. *

○

CRONICĂ.

Se caută contabil. „Cordiana“ institut de credit și economii în Foventea (Fófeld), p. u. Újegyház, a deschis concurs cu termenul de 31 Maiu a. c. pentru ocuparea unui post de contabil, dotat cu salar anual de 500 fl. și cu prospecte de avansare. Se recere, ca aspirantul să cunoască limbile: română, germană și maghiară, să fie terminat scoala comercială și să fie făcut praxă la vre-o bancă din țeară. University Library Cluj

*

Necrolog. *Jeronim G. Barițiu*, unicul fiu a lui George Barițiu a murit la 18 Martie 1899 în etate de 51 ani. Decedatul a servit ca funcționar la institutul de credit și de economii „Albina“ din Sibiiu precum și la sucursala din Brașov 17 ani. Dênsul n'a fost persoană necunoscută și pe terenul literar; a publicat colecții de aforisme, traduceri de piese teatrale (Emilia Galotti, dramă de Lessing), ș. a., iar în 1893 un volum dedicat părinților săi, în care se cuprinde traducerea liberă a opului lui Stugan (A. v. Schmidt) „Arta de a trăi.“

○

*

Blanchete noue de cambii. Foaia oficială în numărul din 27 Martie 1899 publică ordinațiunea ministrului de finanțe, conform căreia cu 1 Aprile 1899 se introduce în circulație blanchete noue de cambii în valută de coroane. Până la 31 August 1899 vor rămâne în circulație și blanchete vechi. Blanchetele noue sunt de 10, 20, 40, 60, și 80 bani, de 1 cor., 1 cor. 20 b., 1 cor. 40 b., 1 cor. 60 b., 1 cor. 80 b., 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, și 30 coroane. Blanchetele dela 10 bani până la 1 cor. 80 b., au marca de apă de colorare sură-deschisă, iar la celelalte dela 2 până la 30 coroane sură-verde cu inscripția continuativă „kinestári jövedék.“

○

*

Retragerea din circulațiune a crucerilor de aramă. Conform unei ordinațiuni a ministrului ung. de finanțe Nr. 40918/99, piesele de 1 cr. și

$\frac{1}{2}$ cr. v. a. vor circula în comerțul privat numai până la 30 Iunie 1899, iar la casele și oficiile statului se vor primi până la 31 Decembrie 1899.

*

Reducerea taxei de monetizare a telerilor levantini. Prin ordinațiunea ministrului de finanțe austriac din Martie 1899 se reduce taxa pentru baterea telerilor levantini dela fl. 1.35 per Kgr. de argint fin, la un fiorini, cu începere din 1 Aprilie 1899. (○)

*

Agiul pentru plăți de vamă, stabilit pe luna Aprilie 1899 din partea ministeriului de finanțe c. r. este de 20%. Prin urmare paritatea va fi:

		Cursul	Paritatea pentru fl. 100.
la piese à franci 20	fl. 8.— aur	fl. 9.57	fl. 119.63
„ „ „ marce 20	„ 9.88 „	„ 11.83	„ 119.74
„ „ „ coroane 20	„ 8.40 „	„ 10.08	„ 120.—
Argint	— —	— —	„ 120.—

Piesele de 20 franci sunt deci cele mai rentabile pentru plata taxelor vamale.

*

Producțiunea aurului. Revista din New-York „Engineering and mining Journal“ evaluează producțiunea aurului în 1898 la 425,333 kgr. în valoare de 286.218,954 dolari = circa fl. 601,059,803. — Principalele țări producătoare de aur sunt: Transvaal 115,814 kgr., Statele Unite 95,200 kgr., Australia aproape tot atât 91,624 kgr. Apoi vine la mare distanță Rusia cu 37,217 kgr., Canada cu 22071 kgr. (producțiunea regiunii arctice Klondyke). Toate țările au produs în 1898 o cantitate de aur mai mare decât în 1897.

*

„**Nationalbank**“, noua bancă săsească din Brașov, despre care am amintit în Nr. 2 al revistei noastre, și-a ținut în 16 Martie a. c. adunarea generală de constituire, după-ce întreg capitalul social de 100,000 fl. a fost semnat și 30% solvite din partea subscriitorilor. President al noiei societăți a fost ales cu unanimitate Dr. Carl Lurtz, iar directori d-nii Hugo Beer și Heinrich Nussbächer.

*

Credit ieftin. De multe ori cetim prin ziare anunțuri, cari vestesc, că cutare sau cutare firmă mijlocesce împrumuturi ieftine cu replățiri favorabile, etc. Omul neorientat ușor poate fi sedus, și punându-se în corespondență cu firme de acestea, reschiază și o sumă oare-care, în speranță, că va ajunge în posesiunea împrumutului dorit. Nu e vorba, pot fi și firme solide de acest fel, dar în cele mai multe cazuri omul, care caută împrumuturi la astfel de întreprinderi, e păgubit. Ca exemplu servească următorul cas: În capitala Budapesta de ani de zile se așezase un anumit D. Kramer sub firma „D. Kramer autorisirte Hypotheken- und Geldagentur“. Această firmă anunță prin ziare în toată Europa, dar mai ales în Germania, că mijlocesce împrumuturi sub cele mai favorabile condițiuni, cu interese

de necrețut ieftine. Oamenii neorientați se adresau la Dl Kramer și cereau informațiuni, iar el își încasa pentru fiecare informațiune o taxă anumită. Prin aceste informațiuni însciința partidele, că imprumulul li-se va plăti în efecte, dar se recere, ca prima rată de 5% să o plătească înainte de lichidarea imprumulului; spre acest scop cerea dela clienți să-i trimită suma cuvenită.

După aceea partidele îi puteau scrie și de o sută de ori, căci răspuns nu mai primeau. Și afacerea lui Kramer înflorea, cu toate că dîlnic plăteau oamenii neorientați credulitatea lor cu câte 100—200 Mărci. (Căci în Germania opera cu predilecțiune). Dl Kramer a făcut și o neghiobie. Anume sosind în 2 Octombrie 1897 pe adresa negustorului de vinuri I. Kramer un asemnat de fl. 150, acesta fû trimis din greșala postei lui D. Kramer, care a și ridicat banii și călătorind la Viena ia cheltuit. La reîntoarcerea îl prinseră apoi și îl prezentară tribunalului, care la moment a pornit investigațiunea, și pe basa corespondențelor și cărților confiscate s'a descoperit sumedenie de „afaceri“, ca cele descrise mai sus. Tribunalul l-a pedepsit cu 15 luni închisoare. ♂

*

Losuri, cari ies din circulațiune. În anii proximi va avé loc ultima tragere la sorti a următoarelor losuri:

Losurile Waldstein	în anul 1900
„ de fl. 100 din Triest	„ „ 1901
„ Stanislau	„ „ 1901
„ de navigațiune dunăreană	„ „ 1902
„ de stat din 1854	„ „ 1904
„ St. Genois	„ „ 1904
„ de fl. 50— din Triest	„ „ 1905.

*

Imprumulul de 4% al comisiunii pentru regularea Dunării (1899). Comisiunea pentru regularea Dunării emite în scopul unui imprumul de cor. 41.700,000 (fl. 20.850,000) 1230 titruri à cor. 10,000, 13,500 à cor. 2000, 2000 à cor. 1000 și 2000 titruri à cor. 200. Scadența cupoanelor va fi 1 Ianuarie și 1 Iulie. Obligațiunile se vor rescumpăra prin tragere la sorti în decurs de 47 ani cu începere din 1 Ianuarie 1902, conform planului de amortisare tipărit pe respectivele titruri. Comisiunea își rezervă dreptul de a retrage din circulație și un număr mai mare de obligațiuni, decât cele fixate în plan, ba chiar și toate le poate declara sortate. Rambursarea titrurilor sortate se face în termen de șese luni după tragere, în întreagă valoarea nominală fără vre-o subtragere.

Atât obligațiunile, cât și cupoanele sunt libere de ori-ce competențe de timbru și dare de rentă, fiindcă acestea se plătesc din partea comisiunii. Aceste obligațiuni pot servi ca cauțiuni și investiri pupilare și vor fi lombardabile la banca austro-ungară. ⊙

*

Noua linie ferată Comănesci-Palanca (România), care are legătură cu linia ungară pe la pasul Ghimeș, s'a deschis la 1 Aprila a. c. n.

*

Cea dintâiu „casă de amanet“ (Munte de pietate) s'a deschis în 1198 în Freisingen în Bavaria, apoi în 1356 în Salins, iar 1361 în Londra, fără să aibă vr'o durată mai lungă sau vr'un succes mai însemnat. „Mont de piété“ din Paris, care există până azi, s'a întemeiat la 1777, în acelaș loc, unde își are acum centrala. Etalonul de interese a variat la Mont de piété din 1777—1804 între 3·5—5%, într'un timp se urcase la 18%, dar scădu în curând, iar din 1887 se plătesc 7%. Afară de Paris se află 46 de „case de amanet“ în provincie, cari încassează după valorile amanetate 4—9%, iar orașele Montpellier, Grenoble, Lille și Nice nu încassează interese după împrumuturile date.

*

Sistemul metric în Rusia. Ținând cont de spiritul timpului și de necesitățile reclamate de legăturile sale comerciale cu celelalte state, Rusia este pe cale a introduce sistemul metric, și anume mai întâiu în mod facultativ și după-ce poporațiunea se va fi familiarisat cu unitățile cele noue de pond și măsură, în mod definitiv. La oficiile de vamă și în comerțul cu străinătatea reforma se introduce imediat și lucrările pentru transformarea tarifelor vamale după sistemul metric sunt în curgere. În același timp se vor crea în toată țeara „oficii pentru inspecțiunea măsurilor“, însărcinate cu controla ponderilor și măsurilor, precum și un institut special pentru examinarea instrumentelor științifice cum sunt: termometrul, electrometrul, gazometrul, etc.

*
O

*

Comună colectivistă în Anglia. În mica comună Elau lângă Birmingham aflăm un tip particular al colectivismului. Autoritățile de acolo adecă, au rescumpărat dela mai mulți privați dreptul de cărcimărit, pe care apoi îl poartă în regia proprie, ceea-ce nu se poate considera ca monopol, ci numai ca concurență. Interesant este, că poporațiunea a întimpinat aceasta încercare a cercurilor normative cu multă simpatie, încât birturile, ai căror proprietari sunt contrari acestei încercări, sunt aproape cu totul părăsite. Încercarea a succes atât de perfect, încât află deja imitatori în comunele învecinate. Capitalele puse în aceste birturi au adus comunei 93% venit anual, 367,750 coroane, care se folosește pentru scopuri filantropice, s'a zidit un gimnasiu și s'a arangiat o bibliotecă, s'au făcut fântâni și apaducte, și totuși a mai remas un venit curat de 81,553 coroane. Acum poporațiunea a cerut ca comuna să monopolizeze toate articolele de consumațiune, la ce însă aceasta nu s'a angajat.

ÎNVĂȚĂMÎNTUL ECONOMIC.

Curs de contabilitate. Dl Arseniu Vlaicu, directorul scoalei comerciale sup. din Brașov, a avut salutara idee, de a deschide un curs menit a introduce în cele mai elementare cunoștințe ale contabilității pe sodali, măiestrii și pe ori-cine care voiesce să cerceteze acest curs. Prelegerile se țin în fiecare Duminică în sala de gimnastică a scoalelor române și pot fi cercetate *gratuit* din partea ori-cui. *

*

Școale agricole de repetițiune funcționează 1024 în Transilvania și Ungaria. Din ele 424 sunt școale de stat, 516 comunale și 84 confesionale. În comitatele cu populațiune românească numărul acestor școale se prezintă astfel:

1.	Alba de jos	5 de stat,	2 comunale,	5 confes.	=	12
2.	Arad	2 " "	17 " "	1 " "	=	20
3.	Bihor	29 " "	16 " "	— " "	=	45
4.	Bistrița-Năsăud	13 " "	2 " "	— " "	=	15
5.	Brașov	4 " "	— " "	— " "	=	4
6.	Caras-Severin	— " "	— " "	— " "	=	—
7.	Cojocna	21 " "	2 " "	— " "	=	23
8.	Făgăraș	3 " "	3 " "	— " "	=	6
9.	Hunedoara	12 " "	— " "	— " "	=	12
10.	Maramureș	4 " "	2 " "	— " "	=	6
11.	Mureș-Turda	2 " "	2 " "	— " "	=	4
12.	Sătmar	15 " "	20 " "	2 " "	=	37
13.	Selagiu	16 " "	2 " "	— " "	=	18
14.	Sibiu	1 " "	5 " "	1 " "	=	7
15.	Solnoc-Dobăca	19 " "	1 " "	— " "	=	20
16.	Târnava mare	8 " "	— " "	— " "	=	8
17.	Târnava mică	20 " "	3 " "	— " "	=	23
18.	Timeș	14 " "	25 " "	3 " "	=	42
19.	Torontal	21 " "	39 " "	9 " "	=	69
20.	Turda-Arieș	9 " "	3 " "	— " "	=	12
Suma		218 " "	144 " "	21 " "	=	383

În proporție cu numărul total, școalele din regiunea locuită de Români se prezintă foarte bine. Aproape 400 din ceva peste 1000 de școale se află în Zona românească; dacă considerăm însă, că din cele 383 școale numai 21 sunt confesionale, iar celelalte de stat și comunale, prin urmare cu limba de propunere maghiară, proporția nu mai e de loc avantajoasă, pentru că favorurile, ce între alte împrejurări s'ar pute obține pe terenul economic, sunt contrabalansate prin alți factori, între cari în locul prim e de a se pune limba instrucțiunii.

LITERATURA ECONOMICĂ.

Bibliografie.

Kuriai határozatok kereskedelmi-váltó- és csődügyekben. (Decisiuni curiale în afaceri comerciale, cambiale și concursuale) de K. Grecsák, 414 pag. Budapesta, Athenaeum. Prețul fl. 3.

Geschichte des Maria Theresien-Thalers. (Istoriul talerului Maria Theresia), de Carl Peez, viceconsul și Dr. Josef Raudnitz, Edit. Carl Glaser, Viena.

Das Patentrecht, (Dreptul de patente) de Dagobert Timar. Edit. IV, 212 pag. Berlin, N. W., Luisenstrasse 27/28.

Deutschlands Colonien, (Coloniile Germaniei), de Dr. K. Hassert. Lipsca Dr. Seele & Co.

Die Organisation der Arbeit, (Organizațiunea muncii), de R. Prager. Berlin. — R. L. Prager.

Was ist uns Geld? (Ce ne servește ca ban?) un studiu asupra economii capitaliste a prezentului de Josef Beckmann. 82 pag. Viena. J. Beckmann.

Die Deutsche Handelspolitik des 19. Jahrhunderts, (Politica comercială germână în secolul XIX), de Prof. Dr. Magnus Biermer. 44 pag. Greifswald, F. W. Kunike.

L'Italia nel 1898, (tumulti e reazione), de N. Colajanni. 289 pag. Milano, Società editrice Lombarda.

Der Handlungsgehilfe und sein Recht, (Comis-ul și dreptul său), de Sigm. Kaff. 51 pag. Viena, Wiener Volksbuchhandlung Ign. Brand.

Anleitung zum Ordnen der Werthpapiere, (Îndreptariu pentru arangiarea efectelor) de Emil Quentin. 110 pag. Elberfeld, Sam. Lucas.

L'année sociologique, (Anul sociologic), de Prof. Emil Dürkheim. 563 pag. Paris, Felix Alcam.

Les lois sociales, Esquisse d'une sociologie (Legile sociale, schița unei sociologii), de G. Tard. 165 pag. Paris. Felix Alcam.

*

o

Trageri la sorți.

Obligațiuni de 4 $\frac{1}{2}$ % ale com. București din anul 1895. La tragerea din 1/13 Februarie 1899 au ieșit la sorți următoarele: à Lei 500 N-rii: 209 53 98, 336, 832, 1127 861 949, 2109 206 216 292 903 938, 3061 713, 4362 520 652 986, 5081 333 834, 6163 176 258 270 647 897, 7082 744 981, 8096 143 395 531, 9059 131 300 385 551, 10029 395 470 633, 11117 927, 12000 129 336, 13108 221 350 364 427, 14119 721 868, 15259 272 362 811, 16342, 17387 549, 18056 215 678, 19098 184 605 834, 20155 204 225 322 895, 21487, 23005 419 450, 24429 652, 25047 393, 26621 754 929, 27036 170 237, 28184 219 782 799, 29383, 30395, 31189 259 296, 32570 577 899 916. — à Lei 1000 N-rii: 33417 466, 34122 174, 35307 524 644 896, 36230 292 315 628 673 708 846 976 988, 37873, 38103 605 878 921, 39701, 40218, 42083 132 533 689 754 764 773 851. — à Lei 5000 N-rii: 43201 767 945 969. Rambursarea se face la 1/13 Martie 1899.

Losurile Clary. Facem atenți pe proprietarii acestor losuri, că se intenționează înlocuirea garanției ipotecare a acestui împrumut de loterie din anul 1856, cu un fond de garanție format din efecte pupilare, și că s'a și cerut autorizarea pentru realizarea acestei transacțiuni; iar tribunalul din Viena a numit pe avocatul Dr. de Haimberger de curator comun al tuturor proprietarilor de losuri Clary, întru scutirea drepturilor lor. Spre acest scop sunt citați toți proprietarii de losuri, pentru a-și da părerea în cestiunea cererii amintite

și pentru alegerea a trei bărbați de încredere și trei suplenți, pe ziua de 12 April 1899 la 11 oare a. m. în palatul de justiție (sala ședințelor plenare a tribunalului). Proprietarii acestor losuri sunt provocați prin edictul din 22 Martie a. c. a se prezenta la această ședință. Atât proprietarii prezenți, cât și cei reprezentați prin plenipotențiați au să-și prezenteze losurile sau biletele și extrasele de deposit spre legitimarea lor ca proprietari îndreptățiți.

Losuri de stat austriace din 1854. În prima Aprilie 1899 s'au tras următoarele numere de serii spre întregirea sortării celor 69 serii din 2 Ianuarie 1899: 10, 24, 89, 173, 225 54 94, 550 62 93, 623, 777 90, 804, 914 37 73, 1097 107 198 305 335 358 518 582 601 629 644 696 725 750 766 777 831 856, 2024 113 148 227 236 334 432 534 552 736 745 798 808 832 880 894 920 925 951, 3023 201 373 399 485 571 638 650 680 703 745 755 809 936 973, dintre acestea Seria 1305 Nr. 27 cu fl. v. c. 100,000; Seria 3973 Nr. 14 cu fl. v. c. 10,000. Celelalte 3448 numere cuprinse în cele 69 Serii au dobândit câte 300 fl. v. a. Rambursarea se face la 30 Iunie 1899. Proxima tragere se va face la 1 Iulie 1899.

Losuri Tissa de 4% din anul 1880. La a 48-a sortare din 1 Aprilie 1899 s'au tras următoarele 31 Serii: 174, 260, 338, 962 75, 1066 177 323 334 426 529 631 922, 2370 437 575 611 681 690 742 818 847 871, 3112 243 280 317 826, 4112 215 290, dintre cari Seria 338 Nr. 86 cu fl. 100,000; iar Seriiile 1066 Nr. 20, 1334 Nr. 79, 2370 Nr. 36, 2847 Nr. 93, 3317 Nr. 99 cu câte fl. 1000. — Celelalte 3094 numere cuprinse în aceste 31 Serii dobândesc câte 120 fl. v. a. Rambursarea liberă de contribuție și competențe se face la 1 Iulie 1899. Proxima tragere la 1 Octobrie 1899.

Losuri „Rudolf“. La sortarea din 1 Aprilie 1899 s'au tras următoarele Serii: 275, 475 87, 709, 928, 1067 141 265 278 310 407 724 822 829 856 940 942 976, 2030 070 144 289 340 360 404 624 730 767 869 871, 3066 103 309 370 508 668 786 847 968, dintre cari Seria 475 Nr. 16, Seria 487 Nr. 18 cu câte fl. 30; Seria 487 Nr. 21 cu fl. 50; Seria 709 Nr. 13 cu fl. 50; Nr. 33 și Nr. 48 cu câte fl. 30; Seria 928 Nr. 14 cu fl. 100; Nr. 45 cu fl. 3000; Nr. 49 cu fl. 30; Seria 1141 Nr. 6 cu fl. 30; Seria 1265 Nr. 30 cu fl. 50; Seria 1310 Nr. 44 cu fl. 100; Seria 1407 Nr. 15 cu fl. 30; Seria 1407 Nr. 34 și Nr. 40 cu câte fl. 50; Seria 1822 Nr. 14 cu fl. 100; Seria 1829 Nr. 13 cu fl. 30; Nr. 41 cu fl. 50; Seria 1940 Nr. 38 fl. 15000; Seria 1942 Nr. 12 cu fl. 30; Nr. 31 cu fl. 50; Seria 1976 Nr. 5, Seria 2030 Nr. 23 și Seria 2070 Nr. 25 cu câte fl. 30; Nr. 41 și Seria 2144 Nr. 2 cu câte fl. 50; Nr. 15 și Nr. 27 cu câte fl. 30; Nr. 32 cu fl. 50; Seria 2289 Nr. 32 cu fl. 50; Seria 2340 Nr. 47 și Seria 2404 Nr. 12 cu câte fl. 30; Seria 2767 Nr. 40 cu fl. 100; Nr. 45 cu fl. 50; Seria 2869 Nr. 3 și Nr. 40 cu câte fl. 30; Seria 3066 N-rii 4 și 45 cu câte fl. 30; Seria 3103 Nr. 7 cu fl. 350; Nr. 47 fl. 1200; Seria 3309 Nr. 5 cu fl. 50, Nr. 10 cu fl. 200, Nr. 38 cu fl. 200 și Nr. 46 cu fl. 30; Seria 3370 Nr. 38 și 47 cu câte fl. 30; Seria 3508 Nr. 8 și Seria 3968 Nr. 16 cu câte fl. 30, Nr. 22 cu fl. 350, Nr. 24 cu fl. 100. — Celelalte numere cuprinse în Seriiile de sus câștigă câte fl. 12. — Rambursarea la 1 Iulie 1899.

Amortisări. *Losuri de stat austriace din 1864:* Seria 2626 Nr. 53 clasa I, Seria 3510 Nr. 54 clasa I à fl. 50.

Losuri comunale Viena: Seria 1910 Nr. 31.

Losuri de ale instit. fonc. austr. (Boden C.) de 3% Em. I: Seria 183 Nr. 38, Seria 489 Nr. 79, Seria 2211 Nr. 40.

Renta austriacă (aur): Nr. 69748, 86309, 91561, 101808 à fl. 200; Nr. 114087, 121735, 128776 à fl. 1000.

Losuri de stat austriace din 1860: Seria 364 Nr. 15 cl. II, Seria 5980 Nr. 11 cl. I și II, Seria 6540 Nr. 7 cl. V, Seria 7108 Nr. 15 cl. II, Seria 7628 Nr. 9 cl. I, Seria 7800 Nr. 3 cl. V, Seria 10504 Nr. 17 cl. II, Seria 10608 Nr. 12 cl. II.

Renta comună (hârtie) (Februar—August) Nr. 8449 à fl. 2000; Nr. 35083 de fl. 100 și Nr. 55761 de fl. 50.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul efectelor mai căutate pentru plasări și rentabilitatea lor.

Prescurtări: arg. = argint. austr. = austriac. B. = Bancă. B. B. = bilet de bancă (Bancnotă). C. = coroane. C. F. = Cale Ferată. com. = comunal. C. de p. = Casă de păstrare. Cr. = Credit. d. = din. em. = emisiune. fonc. = fonciar. hip. = hipotecară. Impr. = Imprumut. L. = Los. Ln. = Lei noi. Obl. = Obligațiuni. pr. = premii. sc. = scutit de impozite. Scr. = Scrisuri. St. = Stat. ung. = ungară. *) cu subtragere de 2% dare per cupon.

Budapesta		Do- bandă	Numirea valorilor	Scadența cupoanelor	Viena		Renta- bilitatea
20 Mart. 1899	4 April. 1899				20 Mart. 1899	4 April. 1899	
Se vinde					Se vinde	4 April. 1899	
		%					%
I. Efecte publice.							
101.50	101.25	4 ^{3/10}	Renta comună austr. ung. (hârtie)	Mai, Nov.	101.30	101.10	4.15
101.50	101.25	4 ^{2/10}	dto dto dto.	Febr., Aug.	101.30	101.10	4.15
101.25	101.10	4 ^{3/10}	dto dto (arg.)	Ian., Iul.	101.—	100.90	4.16
101.25	101.10	4 ^{3/10}	dto dto dto.	Apr., Oct.	101.—	100.95	4.16
120.50	120.50	4	Renta austr. (aur) sc.	dto	120.35	120.40	4.01
101.90	101.—	4	dto. dto. (coroane) sc.	Mart., Sept.	101.15	100.95	3.96
120.30	120.25	4	dto. ung. (aur) sc.	Ian., Iul.	120.05	119.85	4.05
98.25	97.80	4	dto. dto. (coroane) sc.	Iun., Dec.	98.—	97.30	4.09
102.—	102.—	4 ^{1/2}	Impr. C. F. ung. (arg.) d. 1889 . .	Ian., Iul.	102.30	101.90	4.41
122.—	122.—	4 ^{1/2}	dto. (aur)	Febr., Aug.	122.30	120.40	4.40
102.—	101.50	4 ^{1/2}	Obl. de Regalii ung. sc.	Ian., Iul.	101.40	101.20	4.43
101.75	101.75	4 ^{1/2}	dto croato-slav. sc.	dto	101.20	—	4.42
97.75	97.75	4	Bonuri rurale dto. sc.	dto	98.—	97.50	4.10
97.75	97.50	4	dto ung. sc.	dto	97.20	97.25	4.10
—	—	4	Impr. orașului Viena d. 1894 *) . .	Mart., Sept.	99.75	99.70	4.04
—	—	4	dto dto dto d. 1898 *) . .	Ian., Iul.	99.60	99.70	3.96
—	—	6	dto C. F. de st. bulg. d. 1889 . .	Apr., Oct.	112.50	112.—	5.32
113.—	113.—	6	dto (hip.) C. F. de st. bulg. d. 1892	Ian.; Iul.	112.50	112.20	5.32
II. Scrisuri fonciare.							
—	—	4	Instit. de Cred. fonciar austr. (Oestr. B.-Cr. A. *)	Apr., Oct.	99.10	99.—	3.98
—	—	4	B. centr. austr. de Cr. fonc. (Oestr. Centr. Boden-Cr. B.)	C.			3.96
—	—	4 ^{1/2}	dto dto B. B.	Apr., Oct.	102.—	101.60	4.42
101.—	101.—	4 ^{1/2}	B. com. B.-Pesta	B. B. Febr., Aug.	100.20	100.50	4.48
99.—	99.—	4	dto dto C.	dto	98.75	98.75	4.05
104.75	104.75	4 ^{1/2}	dto dto (Obl. c. 10 ^{9/10} pr.) B. B.	Apr., Oct.	104.20	104.50	4.30
100.—	100.—	4	dto dto (5 ^{9/10} pr.) C.	dto	100.—	100.—	4.—
101.10	101.20	4	Banca austro-ungară	B. B. dto	101.10	101.20	3.95
102.—	102.—	5	„Albina“ Sibiiu	C. dto	—	—	4.90
102.—	102.—	5	dto dto B. B.	Ian., Iul.	—	—	4.90
101.25	101.25	4 ^{1/2}	Cassa de păstrare (Allg. Sparkassa) Sibiiu em. IV	C. Mart., Sept.	101.—	101.—	4.44
101.—	101.—	4 ^{1/2}	Inst. de Cred. fonc. (Bod. Cr.-Anst.) Sibiiu em. VI	C. dto	101.—	101.—	4.45
101.—	101.25	4 ^{1/2}	I Casă de păstrare a capit. Bpesta (I. BP. föv. tak. pénztr.)	B. B. Mai, Nov.	101.—	101.—	4.44
101.25	101.25	4 ^{1/2}	Cassa de p. regnic. ung. centr. Bpesta (M. orsz. közp. tak. pztr.)	B. B. Febr., Aug.	101.—	101.—	4.44
101.25	101.25	4 ^{1/2}	B. hip. centr. a C. de p. ung. (Tak. pztr. közp. jelzálog B.) em. IV, V. B. B.	Mart., Sept.	102.50	102.50	4.44
99.—	99.—	4	Instit. de Cred. fonciar ung. (Magy. földhit. int.)	dto	98.75	98.75	4.06

Budapesta		Do- bănăg	Numirea valorilor	Căştigul minimal	Viena	
20 Mart. 1899	4 April. 1899				20 Mart. 1899	4 April. 1899
Se vinde		%	III. Losuri.		Se vinde	
173.50	173.50	4	L. de St. din 1854 à fl. 250 v. c. 20% contrib. . . . . à fl. 100	304.—	173.50	172.50
141.—	140.50	5	L. de St. din 1860 à fl. 500 v. a. 20% contrib. . . . . à fl. 100	580.—	140.25	140.30
159.—	159.—	5	L. de St. din 1860 à fl. 100 v. a. 20% contrib.	116.—	159.—	158.75
195.50	195.50	—	L. de St. din 1864 à fl. 100 v. a. . .	180.—	195.50	195.50
195.50	195.50	—	dto . . . . . à fl. 50 v. a. . .	90.—	195.50	195.80
164.25	164.25	—	L. de St. ung. de fl. 100	155.81	164.—	164.40
82.—	82.—	—	dto . . . . . de fl. 50	77.87	82.—	82.—
142.—	—	4	L. „Tisa“	120.—	141.75	139.—
7.60	7.50	—	L. Basilica din Budapesta supr. timb.	6.—	7.45	7.40
4.30	4.30	—	L. Jó-szív supra timbrate	2.—	—	—
201.—	201.—	—	L. Credit de fl. 100	180.—	200.—	200.25
—	—	—	L. Clary de fl. 40	58.—	64.25	67.50
—	—	4	L. pentru navig. dunăreană de fl. 100	105.—	180.—	175.—
—	—	5	L. pentru regul. Dunării de fl. 100	100.—	131.50	130.80
—	—	—	L. Insbruck de fl. 20	28.—	30.50	30.50
—	—	—	L. Krakau de fl. 20	28.—	28.—	28.—
—	—	3	L. de ale Inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1880*)	100.—	121.—	120.90
—	—	3	L. de ale Inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1889*)	100.—	118.25	118.25
67.50	67.50	—	L. „Buda“ de fl. 40 supra timbrate	62.50	67.50	67.—
65.50	65.50	—	L. „Pálffy“ dto	58.—	65.50	66.25
—	—	—	L. „Rudolf“ de fl. 10	11.60	30.—	—
21.—	21.25	—	L. Crucea roşie austr. de fl. 10 . . .	12.40	21.—	21.—
12.—	12.—	—	dto . . . . . ung. de fl. 5	6.50	12.—	11.85
12.25	11.50	—	dto . . . . . italiană Lire 10	—	12.25	12.25
—	—	—	L. „Salm“ de fl. 40	58.—	86.75	86.75
—	—	—	L. Salzburg de fl. 20	28.—	29.75	29.75
—	—	—	L. St. Genois de fl. 40	62.25	85.75	85.75
—	—	—	L. Stanislau de fl. 20	24.—	55.—	55.—
—	—	4 ¹ / ₂	L. „Triest“ de fl. 100*)	105.—	165.—	165.—
—	—	4	„ . . . . . de fl. 50*)	50.—	70.—	70.—
123.—	123.—	4	Ser. fonc. cu pr. ale B. hip. ung. (Magy. jelz. hit. B.) à fl. 100 . . .	100.—	122.80	123.10
—	—	—	L. Waldstein à fl. 20	20.50	64.—	64.—
178.50	178.50	—	L. com. Viena din a. 1874 de fl. 100	140.—	177.75	177.50
			IV. Valute.			
5.74	5.74	—	Galbini c. r. monetă	—	5.72	5.71
5.71	5.71	—	„ . . . . . ferecaţi	—	5.69	5.69
9.60	9.59	—	Napolend'or (20 franci sau 8 fl. v. a.)	—	9.57	9.57 ²
11.83	11.84	—	20 Marce aur	—	11.83	11.82
—	—	—	Lira otomană aur	—	—	—
59.20	59.20	—	Bancnote germâne (100 Marce)	—	59.08 ⁶	59.02 ⁶
48.—	48.—	—	„ . . . . . franceze (100 franci)	—	47.85	47.85
128.25	128.25	—	Ruble hârtie (100 Ro.)	—	127.62 ⁶	128.—
—	—	—	Sovereignes	—	12.06	12.05

Etalonul de interes al băncii austro-ung. din 4 Aprilie 1899: La cambii 5%, Lombard pe rente și scrisuri fonciare de ale băncii 5¹/₂%, pe alte efecte 6%.

Discont privat: cu scadențe de 3 luni 4¹¹/₁₆—4³/₄%, cu scadențe mai lungi 5—5¹/₄%.

Bursa de efecte din București.

V a l o r i	Do- bândă	Scadینța cupoanelor	Cursul din		Renta- bilitatea
			18 Mart. 1899	1 April. 1899	1 April. 1899
Renta rom. amort.	5%	Apr., Oct.	102.25	102.—	4.90
" " Impr. 1892	5	Ian., Iul.	102.—	102.—	4.90
" " " 1893	5	dto	102.—	102.—	4.90
" " " 1894	4	Apr., Oct.	—	—	—
" " " de 32 ¹ / ₄ mil.	4	Ian., Iul.	93.50	93.—	4.30
" " " " 50 " "	4	dto	93.50	93.25	4.28
" " " " 274 " 1890	4	dto	93.50	93.25	4.28
" " " " 45 " 1891	4	dto	93.50	93.25	4.28
" " " " 120 " 1894	4	dto	—	—	—
" " " " 90 " 1896	4	Mai, Nov.	—	—	—
" C. F. R. conv. Schuldversch.	5	Ian., Iul.	—	—	—
Obl. com. București 1896	4 ¹ / ₂	Mar., Sept.	—	—	—
" " " 1898	4 ¹ / ₂	Ian., Iul.	—	—	—
Scr. fonc. rurale	5	dto	100.50	100.25	4.98
" " " "	4	dto	92.50	92.—	4.31
" " urbane București	5	dto	98.50	98.62	5.07
" " " Iași	5	dto	95.—	94.25	5.30
A c t i u n i .	ultima divid.	Capital vërsat			Nomi- nal
	L. n.	L. n.			L. n.
B. Română	12.81	150.—	—	—	500.—
B. Națională	90.10	întreg	2865.—	2855.—	500.—
B. Agricolă	23.—	375.—	364.—	367.50	500.—
B. de Escompt	200.—	întreg	358.—	338.—	200.—
B. Dacia-Română	32.—	"	523.—	528.—	200.—
B. Națion. de asigurare	35.—	"	557.—	551.—	546.—
Soc. de basalt artificial	20.—	"	—	—	250.—
" Rom. de construcții	—	"	90	89	200.—
" de furnituri militare	60.—	"	—	—	500.—
" română de tramv.	40.—	"	—	—	200.—

Etalonul de interese la B. Naț. rom. din 4 Aprilie 1899: Escompt 5%. Lombard 6%.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 4 Aprilie 1899.

Grâne de	Calitatea per Hectol.	Prețul pro 100 Chilogr.		Calitatea per Hectol.	Prețul per 100 Chilogr.		Grâne	Specia	Calitatea per Hectolitrul	Prețul per 100 Chilogr.						
		dela	până la		dela	până la				dela fl.	până la fl.					
Bănat	vechiu	76	9.25	9.35	77	9.25	9.45	Secară	v.	Prima	70—72	7.60	7.80			
	dto	vechiu	78	9.45	9.55	79	9.55	9.65		dto	v.	Secunda	—	7.50	7.70	
	dto	vechiu	80	9.75	9.85	81	—	—	Orz	v.	Nutreț	60—62	6.20	6.50		
Tisa	vechiu	76	9.35	9.45	77	9.50	9.60		dto	v.	de povarnă	62—64	6.60	7.40		
	dto	vechiu	78	9.60	9.70	79	9.70	9.80		dto	v.	de bere	64—66	7.60	8.40	
	dto	vechiu	80	9.90	10.—	81	—	—	Ovăș	v.	—	39—41	5.80	6.15		
Pesta	vechiu	76	9.30	9.40	77	9.45	9.60		Porumb	v.	Bănățan	—	4.65	4.70		
	dto	vechiu	78	9.55	9.65	79	9.65	9.75		dto	v.	Diferit	—	4.60	4.65	
	dto	vechiu	80	9.80	9.90	81	—	—	Rapiță	v.	—	—	11.25	12.—		
Alba reg.	vechiu	76	9.35	9.45	77	9.50	9.60		Meiu	v.	—	—	4.15	4.45		
	dto	vechiu	78	9.60	9.70	79	9.70	9.80								
	dto	vechiu	80	9.85	9.95	81	—	—	Diverse produse		Specia					
Bacica	vechiu	76	9.40	9.50	77	9.55	9.65						se			
	dto	vechiu	78	9.70	9.80	79	—	—					cump.			
	dto	vechiu	80	—	—	81	—	—					fl.			
	dto	vechiu	80	—	—	81	—	—					se			
România	tr. v.	76	—	—	77	—	—		Untură de porc	de B-Pesta		54.—	54.50			
	dto	vechiu	78	—	—	79	—	—	Slănină (Clisă)	de B-Pesta (albă)		45.—	45.50			
	dto	vechiu	80	—	—	81	—	—		afumată		50.50	51.50			
Sêrbia	tr. vechiu	76	7.75	7.80	79	—	—		Prune	bosniace 1898		9.25	9.50			
	dto	vechiu	80	—	—	81	—	—		dto	sêrbesci 1898		12.75	13.—		
Bulgaria	tr. v.	80	—	—	81	—	—		Magiun (lic.d.pr.)	slavon	"	13.50	14.50			
										dto	sêrbesc	"	12.—	13.—		

